

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

THE OLDEST AND BIGGEST LITHUANIAN
NEWSPAPER IN CANADA.

LE PLUS GROS ET PLUS VIEUX JOURNAL
LITUANIE AU CANADA.

SENIAUSIAS TAUTINĖS DEMOKRATINĖS
MINTIES SAVAITRAŠTIS KANADOJE.

NR. 49 (1125) JUBILIEJINIAI - 50 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir sustiprinimo kovos už Lietuvos laisvę - METAI * 1968 M. GRUODŽIO - DECEMBER 11 d. XXVI METAI * LITHUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P. Q.

Toks buvo konferencijos "garbingas uzbaidymas": komunistinio Šiaurės Vietnamo ministeris Giam šypsodamas laiko degančią JAV-bių mobilizacinę kortelę. Jam asistuoja (dešinėje) Meksikos komunistas Cadena.

SAVAITINĖ ĮVYKIŲ APŽVALGA

TAIKOS MYLĖTOJŲ NESANTAUKA

Gruodžio pradžioje Montrealyje susirinko įvairaus plauko ir raudonumo delegatai, taip vadinamąją Hemisferinę konferenciją, siekiančią baigti karą Vietname. Jų tarpe buvo: Šiaurės Vietnamo kultūros reikalų ministeris Hoang Minh Giam, raudonasis rabinas Abraomas Feinberg iš Toronto, Blaise Bonpane, Gvatemalos ištremtas kunigas, siūlęs revoliucinėm priemonėm "išspręsti" savojo krašto problemas, juodųjų rasistų sąjūdžio "Juodosios panteros" įsteigėjas JAV-se Bobby Seale, mobilizacinę kortelių degintojas David Dellinger, Meksikos studentų riaušių organizatorius Enrique Arias ir visa eilė komunistinių partijų narių iš Pietų Amerikos. Sovietinei delegacijai Kanados vyriausybė vizų nedavė, paaiškindama, kad šion konferencijon renkami ne valstybinės delegacijos, o pavieniai asmenys. Įdomu, kad ir Quebeco separatistai šion įdomion konferencijon rado reikalą atsiųsti savo atstovus. Susirinkusi St. James United Church patalpose ši marga minia, dar nepradėjusi savo taikaus posėdžio, jau pradėjo... muštis. Mušėsi tarpusavyje, nes negrai norėjo kalbėti apie rasinę diskriminaciją, naivūs intelektualai apie Vietnamo karą, o komunistiniai dalyviai apie Amerikos imperializmą. Muštynes laimėjo "Juodosios panteros" pasekėjai, sugėbėję neprileisti prie mikrofono net pačių konferencijos organizatorių. Kažkoks studentas, vaikiškai

pasitikėjęs tokios "konferencijos" gera valia, siūlė smerkti ir sovietus už Čekoslovakijos išprievartavimą, bet buvo, saivalme suprantama, nušvilptas. Komunistinis cirkas juk turėjo iš anksto nustatytą programą ir iš anksto parašytas rezoliucijas. Reikia, vis dėlto, pastebėti, kad šios konferencijos dalyvių tarpe atsirado ir tokių, kurie pamatę tos konferencijos tikruosius kėslus, po pirmosios dienos į posėdžius nebeatsilankė.

ČEKOSLOVAKIJA --- KIETAS RIEŠUTAS

Maskva jau nebe pirmą kartą atsikanda dantis, bandydama sutraukti Prahą. Pastaruoju metu Kremlui sunkiai sekėsi įvesti spaudos cenzūrą. Rusai turėjo pasiduoti čekų žurnalistų spaudimui ir vėl sutikti, kad būtų spausdinamas, neseniai uždarytas, populiarus Čekoslovakijos žurnalas "Reporter". Net senojo režimo stalinistai čekoslovakai (kaip Alois Indra) kategoriškai pasisakė prieš spaudos cenzūrą. Krašto liberalai, taip efektingai kovoję prieš visokias sovietines užmačias, ir dabar yra įsitikinę, kad intelektualams, studentijai ir darbininkijai vieningai kovojant, bus galima Čekoslovakijoje išlaikyti gyvą pasipriešinimo dvasią. Tokiu būdu, Kremlius kasdien turi progos įsitikinti vienu paprastu faktu: tankai ir kartuvės laisvo žodžio nužudyti negali. Ekonominis Čekoslovakijos gyvenimas taip pat Sovietų griauamas. Neseniai čekų ekonomistai, svarstė Bratislavoje, kaip įgyvendinti, jau Dubčekui seniai planuotą,

ekonominės reformas. Čekų laikraštis "Prace" praneša apie tai, pabrėždamas, kad minimų reformų neįgyvendinus, Čekoslovakija atsidursianti kritiškoje padėtyje. Vieno fabriko (Česke Budejovice) direktorius tiesiai pasakė: "Mes esame suinteresuoti pakelti savos pramonės gamybą ir intensyvuoti prekybą su turtingesniais kraštais". Aišku, jis galvoja apie Vakarų valstybes, turinčias dolerinio kapitalo. Nežiūrint šių desperatiškų čekų ekonomistų pastangų, stebėtojai mano, Sovietų sąjunga darys viską, kad sukludžius tokią, jiems nepageidaujamą, ekonominę politiką bei tarptautinę prekybą. Maskva, taip tvirtina tie patys sluoksniai, norėtų iš Čekoslovakijos pasidaryti didžiulį fabriką, tarnaujantį tikrai, amžinai nesusitvarkančios, sovietijos tikslams. Bet ir šiuo atveju "didysis brolis" gali apsigauti - žmogų tegalima išnaudoti tik tiek ilgai. Ir kantrybė neamžina.

RAUDONOJI KINIJA IR VĖL LIKVIDUOJA "LIAUDIUS PRIEŠUS"

Šiuo metu Kinijoje vyksta atkaklus apsisvalymas. Senoji stalinistinė "klasių priešo" formulė yra taikoma "septyniems juvoniams elementams": buvusiems darbdaviams, dešiniams, kapitalistams, kontrarevoliucionieriams, sugedusiems piliečiams ir juodiesiems gangsteriams. Aišku, kad į tokį platų sąrašą pakliūva visi, neprisitaikę ar nepritariajantys naujam režimui. Raudonųjų valdymo metu, daugelis kiniečių bandė išsigelbėti pakeisdami pavardes, pri-

siplakdami prie partiečių, net užimdami vadovaujančius postus. Betgi negailėtingoji valymo mašina juos visus atidengė ir vieną po kito likviduoja. Milijonai buvo išžudyti, milijonai ištremti į priverčiamojo darbo koncentracijos stovyklas arba pažeminti į pastumdėlius, prižiūrimus "budrios partinės akies". Ir kas galėtų tvirtinti, kad tėvo ir mokytojo dvasia nebegyva?

VĖL ATSIMERKIA BUDRI STALINIEČIO AKIS?

"Plačioji tėvynė" pergyvena dabar kankiuosius vidinius sutrikimus. Su MVD atgaivinimu rodomi ir daugiau nelemų ženklų, kad Kremliaus patvoryje užkastas diktatorius vis dažniau pradeda keistai dalyvauti posėdžiuose. Liaudies drausminimas įgauna kaskart aštresnį formą. Pirmiausia per krumplius uždrožta visokiems intelektualams ir menininkams. Pirmą kartą atodėris tolydžio pradeda ledėti. Vis dažniau ir dažniau minimas išsigimėlio vardas. Vis dažniau ir dažniau siūloma, su tam tikrais pastiprinimais (pav. kelione į Sibirą, kalėjimo vienuite ir t.t.), nebesimokyti iš supuvusių Vakarų. Vėl garbinamas socializmo realizmas, t. y. melžėjų ir kiaulių šėrėjų bei kolūkiečių kultas. Menininkų dėmesys piktai atkreipiamas į fantastiškų laimėjimus: traktoristų meilę plėšiminiams dirvonams, raudonųjų astronautų viršžmogiškų sugebėjimus, raudonosios armijos laisvinimo žygius (pav. Čekoslovakijoje). Net, seniai Maskvos agentų likviduotam, Trockiui naujoji stalinizmo adoracija nebeleidžia miegoti po žeme. Šiom dienom pasirodžiusioje knygoje jis priešiamas juodžiausiom spalvom, paminint net jo žydišką pavardę (Bronšteinas), ko net pats Stalinas nėra daręs. Atrodo, Kremlius rimtai susidomėjo numirėliais, lyg ir nujausdamas, kad net palaidotos žmogžudystės ima kalbėti iš po velėnos.

VAKARŲ VOKIETIJA LAIDOJA SAVUOSIUS ŠNIPUS

Tuo tarpu Vakarų Vokietija palaidojo šiomis

dienomis savo aštuntąjį ir devintąjį šnipą. Bernhard Dudek ir Ruediger Herold, abu raštininkai, nusižudė, kai saugumo policija susidomėjo jų veikla. Pirmasis suvalgė miego tablečių, o antrasis pasikorė. Ir vienas, ir kitas, gydytojų tvirtinimu, buvę kankinami sunkios depresijos. Depresijos priežastimi, atrodo, buvo pastarųjų pernelyg artimas bendravimas su Sovietų sąjungos žvalgyba. Tasai bendravimas nelemtai primena komiškai tragišką epizodą, kai buvo pavogta ir pasiūsta Maskvon amerikiečių priešlėktuvinė raketa. Arba - kai vienas po kito ėmė kristi Vakarų Vokietijos stambūs karininkai. Vieni medžioklėse, kiti nuosavuose butuose.

O, KITI VOKIEČIAI BĖGA Į VAKARUS

Jaunas Rytų Vokietijos muzikas, pasigaminęs povandeninį laivą, pabėgo iš Ulbrichto rojaus į Daniją. Bernd Boettger, 28 metų amžiaus, apsiėmęs narvytojo apdaru, kurį jam atsiuntė jo tėta iš Vakarų Vokietijos, prie diržo prisirišęs dvilikos svarų švino gabalą ir naudodamasis dviejų pėdų ilgumo kvėpuojamuoju vamzdžiu (snorkel) atplaukė Baltijos vandenimis į laisvę. Jonaminio laivo motoras svėrė 22 svarus ir sugėbė išvystyti trijų mylių į valandą greitį. Visi jo įrengimai jam kainavo tik 50 dolerių. Guvus vokietis dabar planuoja šį savo povandeninį išradimą užpatentuoti.

DAR APIE EUROPOS FINANSINES PROBLEMAS

Bonnos Federalinio banko prezidentas Blessing pasisakė esąs labai ir labai nustebintas de Gaulle užsispyrimu neįvertinti franko. "Mums buvo duota suprasti", sako jis, "kad Prancūzija franką nuvertins, o mes turėsime markės kursą pakelti; tai būtų buvę ir logiška, ir suprantama". Tačiau Vakarų Vokietijos kancleris Kiesinger griežtai pareiškė: "Kol aš vadovauju vyriausybei, markės kurso nekeisiu". Beje, toks jo elgesys gerokai panašus į de Gaulle laikyseną. Eiliniai piliečiai, juos apklausinė-

A T S I Š A U K I M A S

KREIPIAMĖS Į VISĄ LIETUVIŠKĄJĄ IŠEIVIJĄ LAISVAJAME PASAULYJE, PRAŠYDAMI ĮSTIESTI PAGELBOS RANKĄ VIENAM IŠ LABIAUSIAI TOKIOS PARAMOS UŽSI TARNAVUSIŲ IR, ŠIUO METU, REIKALINGŲ.

REDAKTORIUS JONAS KARDELIS, JAU KURĮ LAIKĄ SUNKIOS LIGOS VARGINAMAS, PATEKO NELENGVON MATERIALINĖN BŪKLĖN, NEMANOME, KAD BŪTŲ REIKALINGA IŠSKAIČIUOTI JONO KARDELIO ATLIKTUS DARBUS SAVAM KRAŠTUI IR GIMTAJAM ŽODŽIUI. JIS, IŠ TIESŲ, YRA IR PIONIERIUS, IR VETERANAS IR LABIAUSIAI BEI PLAČIAUSIAI ŽINOMAS, VISŲ ĮVERTINIMO IR PAGARBOS SUSILAUKĖS, LIETUVIŠKOJO SPAUSDINTO ŽODŽIO PUOSELĖTOJAS. JO PAGARBA KITO NUOMONEI IR RŪPESTIS VISAI MŪSŲ TAUTOS GYVYBĖNIAIS REIKALAIŠ IR PROBLEMOMIS YRA BEVEIK BE PAVYZDŽIO.

NEDAUG KUO, DEJA, GALIME ATSLYGINTI SAVO NEPRIKLAUSOMYBĖS LAIKŲ TAUTOS ŽADINTOJAMS IR KOVOTOJAMS. TODEL BET KOKIA, TEGUL IR MAŽIAUSIA, AUKA, KURIA ĮTEIKSITE REDAKTORIAUS JONO KARDELIO PARAMOS FONDUI BUS BENT DALELYTE NUOŠIRDŽIOS MŪSŲ PADĖKOS TIEMS, KURIE NESIGAILĖJO NEI LAIKO, NEI ENERGIJOS, NET NEI SVEIKATOS, KAD PADĖTŲ SAVO SEŠERIMS IR BROLIAMS IR MŪSŲ LIETUVAI.

FONDO KOMITETO NARIAI:

P. Adamonis, L. Girinis-Norvaiša, kun. dr. P. Jucevičius, P. Juškevičienė-Miller, J. Juškevičius-Miller, S. Kęsgaila, dr. P. Lukoševičius, J. Lukošius, dr. H. Nagys, A. Norkeliūnas, Pr. Paukštaitis, P. Petronis, Pr. Rudinskas, J. Šiaučius, J. Skinkis, L. Stankevičius, J. Viliūsis, kun. L. Zaremba S.J.

Aukos siųskite šiuo adresu:

J. Šiaučius
c/o Nepriklausoma Lietuva
7722 George Street,
LaSalle (690), P. Q. Canada.

jus, palaikė Blessing nuomonę, kad markę reikėję perversinti. Tai būtų pakėlę Vakarų Vokietijos perkamąją galią ir praturtintų ekonomiką krašto viduje. Tuo tarpu stambieji verslininkai pritarė Kiesingerio ekonominei politikai. Atrodo, kad kancleris, šiuo atveju, paklausė jų. Jūs betgi, po kelių dienų, supykė, pakėlę keturiais procentais eksporto mokesčius. Taigi dabar ir stambieji pramonininkai, ir liaudis kritikuoja Kiesingerį, nors, bendrai paėmus, jo populiarumas tebėra didesnis už bet kurio kito Vakarų Vokietijos politiką.

GERA PRADŽIA

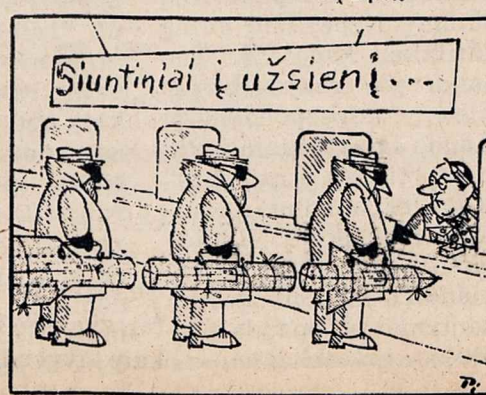
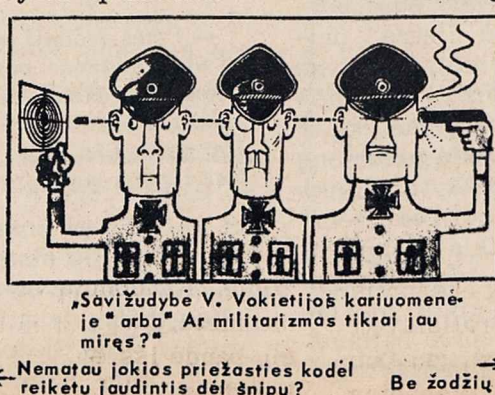
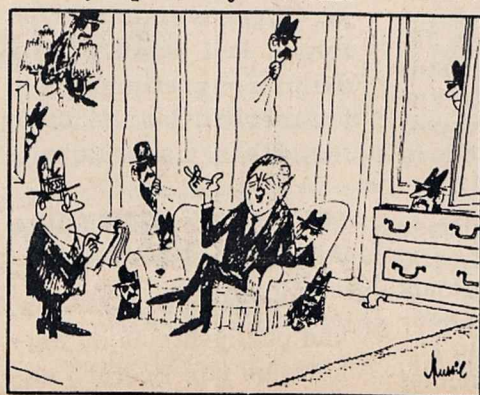
Richard Nixon, naujai išrinktasis Jungtinių Amerikos valstybių prezidentas, paskelbė vieną savo pirmųjų kabineto bendradarbių. Henry Kissinger, Harvardo universiteto profesorius, bus saugumo reikalų patarėju. Johnsono valdymo metu šias pareigas ėjo Walt Rostow. Kiesinger turės

budėti Baltųjų Rūmų "situacijų kambaryje", kuriame dvidešimt keturias valandas per parą pranešinėjami visi pasaulio neramumai. Numatoma taip pat retkarčiais pasikviesti talkon pašaliečius. Iš jų minimas Alastair Buchan, Anglijos Strateginių studijų instituto vedėjas, šiuo metu dėstąs Kanadoje. Sekančią savaitę bus paskelbti visi kiti kabineto nariai. Spauda teigiamai vertina tą faktą, kad Nixonas per daug nesiskubina ir atsargiai ieško tinkamų žmonių savajai vyriausybei.

JAV STIPRINĄ SAVO KARINES PAJĖGAS EUROPOJE

Jungtinių Amerikos valstybių gynybos ministerija paskelbė, kad 15500 amerikiečių karių šiomis dienomis skris į Vakarų Vokietiją. Jie dalyvausią kariniuose pratimuose ties Grafenwohr, 30 mylių nuo Čekoslovakijos sienos. Taip pat siunčiama Vokietijon 100 sprausminių kariškų lėktuvų.

NUKELTA 2 psl.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE
INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

LEIDŽIA SPAUDOS B-VĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Vyriausias redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Vyr. redaktoriaus pavaduotojas Vacys Žižys.
Administratorius ir techninis redaktorius Pranas Paukštaitis.
Tel. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal-- Quebec -- Canada.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$6.00 Canada\$6.00
Amerika ir P. Amerika. \$6.50 America & S. America. \$6.50
Visur kitur\$7.00 Other Countries.\$7.00
Atskiras numeris\$0.15 Single copy\$0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

APIE SPAUDOS LAISVĘ IR ATSAKOMYBĘ

Labai dažnai kalbame apie spaudos laisvę, dažnai apie ją rašome, bet praktikuoti ją ne taip jau lengva. Laisvas žodis yra laisvo žmogaus privilegija. Visos konstitucijos, vertos to vardo, kurios praktikuoja demokratinis principus ne vien prakalbese, laiko spausdinto žodžio laisvę savo santvarkos pagrindiniu dėsniu. Be galimybės laisvai, neprievartauojant ir nenuruodinėjant, pasisakyti, nėra nei laisvės, nei demokratijos. Nėra tada nei pagarbos žmogaus įsitikinimams. Mūsų išeivijos spauda, jos pačios tvirtinimu, yra laisva. Tačiau visi žino, kad beveik visi mūsų laikraščiai labai nenoriai spausdina priešingą nuomonę, ypačiai, jei toji nuomonė kry-

žiuojasi su laikraščio pasaulėžiūra arba politine linija. Nesakome, kad jokios vidinės cenzūros laikraščiai nereikalingi. Aišku, neįmanoma ir beprasmiška spausdinti asmenišką užgaules, gatvinį žodyną, akiuozdų melą, ligistus kliejėjimus. Bet skirtingai nuomonei turėtų būti atviras kelias į visų mūsų išeivijos laikraščių puslapius. Tikrai tada, su pagrindu, galėsim kritikuoti sovietinį režimą, jam prikišti spaudos ir žodžio laisvės stoką arba visišką jo ignoravimą. Betgi, jei patys praktikuosime žmogaus įsitikinimų cenzūrą, tebusime hipokritai, matą kito ydas, bet užsimerkia prieš savąsias.

H. N.

BRONYS RAILA APIE PREMIJĄ IR KITUS DALYKUS...

— Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos premija, šiais metais paskirta už žurnalistiką, atiteko Jums. Kaip sutikote ir įvertinote? Ar tai pirmutinę premiją savo gyvenime gaunate?

— Kaip daugumas panašiu atveju, premijos paskyrimą sutikau gana palankiai ir be abejojimų įvertinau simpatiška. Tokia stambesnė premija man yra pirmutinė. Linkstu tikėti, kad man ji bus vienintelė. Tuomet maloniau ir prisiminti. Geriau turėti vieną ištikimą žmoną, negu pvz. keturias, kurios nuo tavęs pabėgtų, arba tu pats nuo jų pabėgtum.

— Kiek metų jau dirbate žurnalistike? Gal prisiminate, kokiose aplinkybėse "gimė" pirmasis jūsų straipsnis ir kur jis buvo atspausdintas?

— Jei teisingai atsimenu, pirmasis mano rašinėlis buvo išspausdintas 1922 m. Rozalimo vidurinės mokyklos leidžiamame šapirografuotame moksleivių laikraštyje apie mano tėvo ūkyje esantį šiek tiek tokių archeologinės reikšmės ir padavimų turintį Kapmilžių kalną (Milžinų kapai...). Tuo laiku jau rašydavau ir kiek korespondencijų Kauno laikraščiams. Pirmas "tikras straipsnis" buvo išspausdintas Kauno dienraštyje "Lietuva" 1923 m. rudenį. Kaip šiandien man atrodo, tai santykiškai su spauda prasižėjo gal anksčiau, ne

gu gimiau. Bet tai turbūt klaidą?

— Koks įvykis žurnalistikame gyvenime Jums labiausiai buvo prisimintinas?

— Ne vienas, bet daug. Sunku išskirti labiausiai prisimintiną. Galbūt, prasmės ir pergyvenimų daugiausiai skirčiau straipsnių serijai apie kultūrinę ir švietimą Lietuvoje 1936-37 metais. Tai buvo (aišku, tai tik paviršutiniškas mano nuomonė) teisingiausi mano straipsniai, kurie tačiau anuomet daugeliui atrodė "demagogiškausi" ir be pagrindo.

— Lietuvoje vertėtės žurnalistiko profesija, bet kaip čia dabar išeivijoje suderinti savo kasdieninį darbą su žurnalistika? Iš kur dar randate tiek valandų paspausti dabar Dirvoje spausdinamoms akimirkoms ar "Dialogo su kraštu" straipsniams rašyti, dažniausia dukart per savaitę?

— Kasdieninio darbo su žurnalistika dabar nederinu, bet atskirai vienu nuo kito. Jei neatskirčiau, tai arba "kasdienos" nebūtų, arba mano rašymų. Rašymas man buvo ir tebėra pagrindinė "raison d'être" (buvimo prasmė). Aišku, ne pats rašymas techniška, bet jautimas, ką ir kaip per tokią priemonę būtina pasakyti. Laiko rašyti Dirvai retai teturiu. Ji reikalauja smurto iš bėgančio gyvenimo. Reikia mažiau miegoti, rečiau baliavoti, rečiau perdažyti na-

mus ir tt. Už vis daugiau sia laiko suėda tai skaitymas ir aplamai pasirošimas, negu patis rašymas. Šis pastarasis priklauso nuo dviejų aplinkybių - disciplinos ir įkvėpimo. Pats didžiausias man sunkumas, kurio net artimi mano draugai gal neįtaria, yra nuolatinės pastangos atsispirti desperacijai. Vos vos pasiseka.

— Jūsų paskutinioji knyga "Laumių juosta" susilaukė didelio pasisekimo ir buvo bematant išparduota. Dabar, kaip regim, daug dirbate prie naujos knygos "Dialogas su kraštu", kurios atskleidžia dalykų spausdinamos Dirvoje. Ji mūsų žiniomis turės pasirodyti ateinančiais metais. Ar ji daug kuo skirsis nuo Dirvoj spausdintų akimirkų?

— Aš ligi šiol nesu pratau, kodėl "Laumių juosta", kaip sakot, turėjo pasisekimo. Nei aš, nei leidėjas taip nematė. Man rodos, "Dialogas" turėtų būti žymiai svarbesnė ir reikalingesnė knyga. Daug sunkiau ją rašyti. Niekad dar taip sunkiai ir įtemptai prie rašto tiek nedirbau, kaip šiais metais. Ir vis dar nebaigiau. Pradėdamas ir negalvoju apie atskirą knygą, o tik šiaip apie keliolika akimirkų tuo klausimu. Tada buvau pakurstytas praplėsti ligi knygos apimties. Kai silpnybės valandą pasidžiaugiau, tai taip dabar ir "pasikoriau". Tuose rašiniuose norėjau papasakoti, kuo netikiu ir kuo tikiu. Gyvenimiškai, atvirai, iš širdies, nors tai kai kuriems ir labai nepatiktų. Knyga iš esmės bus ta pati, kaip straipsniai, tik su keliais papildymais ir gerokai pakeičiama. Kad turėčiau laiko, rašyčiau kitu planu iš naujo, nes kai kurie dalykai berašant kinta. Man visomet skausmas matyti išspausdintą darbą su trūkumais, kurių galėtų būti mažiau, jeigu būtų laiko ilgiau ir ramiau padirbėti. Bet laikraštiniškai dažniausiai turi išmokti dirbti, kaip čia sakoma, "under pressure". Turiu ir daugiau porų ir išpareigojimų, slėgiančių kaip Puntukas. Nėr ko daug sakyti, - labai blogai!

— Prieš dešimt metų Jūsų straipsniuose pareikštos nuomonės dabar daug kur pasirodė esančios teisingos. Ką galvojate apie lietuvių išeiviją dar po 20 metų?

— Ačiū už komplimentą. Tegu jis eina tiesiai į Prasmės ausį. Idant jis girdėtų daugiau nuomonių - ne tik tokių kuriuos Jam mane nuolat

skundžia ir ištikinėja, kad kalbu tik nesąmones. Apie mūsų pokarinę išeiviją, kokia jis bus po 20 metų, daug negalvoju, nenorėdamas iš anksto gaudinti nei savęs, nei kitų. Tikiuosi, kad josios dalis suvaidins daug didesnį vaidmenį Amerikos ir šiek tiek lietuvių tautos gyvenime, negu bet kurių kitų laikų mūsų išeivija. Žinoma, tik labai maža, elitinė dalis. Istorija rodo, kad lietuviai gali pasidaryti kūrybiški ir reikšmingi, kai jie dirba tarp svetimų ir svetimiečių. Dirbti saviems ir tarp savųjų jie arba nebeneri, arba būna uždusi nami, užsmaugiami. Pasirinkęs antrąjį kelią, aš tą gerai žinau, jaučiu ir matau aplinkui. Ir vis dar bandau pakeisti tą likimą, tik nelabai paisau, jei nepakeisiu. Man vistiek, Mat, negyvenu praeičiai, neperaugu ir dabarčiai, o jei ką dirbu, tai tik su vilimi, kad gal kam bus naudinga ateičiai. Ir suprantu, kad tai yra arogantiškiausia, ką kalbu. Bet pūščiau dūmus ir meluočiau, jei kitaip saikčiau. Aš žinau, kad dažnai negyvenu su savo laiku, o vis pasiskubinu ir labai pasianksinu. Todėl nuolat kivirčiuoju su dabartimi. Kas dabar aktualu, pvz. santykiai su Lietuva, tai man buvo išgyventa ir išspėsta prieš porą dešimtmečių. Ką dabar, kaip atokus kronikininkas rašau, man yra nebe dabartis, bet jau istorija. Kai kuriuos jos akimirkus stengiuos užrašyti, kad visai neparašytų. Gaila, nebėlieka laiko aktualijoms, kur dar galėtų būti kiek svarbios ateityje. Ir baigsiu prieštaraumu: - de, nėra laiko ir atsiminimams rašyti. Atsiminimai tai poezija tiems, kurie nėra eilėraščių...

(Perspausdinta iš "DIRVOS" Nr. 116)

ATKELTA IŠ 1 psl.
SAVAITINĖ APŽVALGA...

Pratimai tęsis iki 1969 metų vasario mėnesio. Jie laikomi tiesiogine amerikiečių reakcija į Čekoslovakijos okupaciją. Gynybos ministerija teigia, kad kariuomenės daliniai po pratimų grįšią į Ameriką, bet lėktuvai liksią tenai visam laikui.

SOVIETAMS NEPATINKA AMERIKOS LAIVYNAS

Pravda kaltina JAV-es, kad, pasiūsdamos du naikintojus per Bosforo są-

siaurį į Juodąją jūrą, jos didinančios be reikalo karinę įtampą. Ankaros korespondentas I. Ugoikov, rašydamas apie tai, priekaištuoja taip pat ir Turkijai, kuri, girdi, apie šį provokuojantį žygį žinojusi, bet nieko nedariusi jam sutrukdyti. Žinoma, komunistai nei žodžių neužsimena apie savo pačių laivyno stiprinimą Viduržemio jūroje, tarytum jų laivai būtų skridę oru, o ne praplaukę tą patį Bosforo sąsiaurį.

TRUDEAU VYKSTA Į LONDONĄ

Kanados ministeris pirmininkas P. E. Trudeau, kitų metų sausio mėnesio pradžioje, planuoja kelionę į Didžiąją Britaniją. Jis Londone tarsis su ministru pirmininku Wilson visais gyvybiniais, abu kraštus liečiančiais klausimais. Jis susitiks pirmą kartą. Trudeau taip pat pasimatys su karaliume. Britai šiam vizitui skiria didelę reikšmę, nes jo metu turės paaiškinti naujojo Kanados ministerio pažiūros į monarchiją, visa eilė tarpautinių komplikacijų ir santykių su Didžiąja Britanija. Spaudoj jau nekartą girdėjosi balsų, kad Trudeau esąs aršus respublikos šalininkas. Dėl to kaip ir monarchijos entuziastai Kanadoje tebeskersakuoja, dar vis be galo populiariu, Trudeau.

JIE MIRTĖ NEBĖJOJO

* 1944 m. gruodžio mėn. 28 d. Žaliosios girioj nuo išdaviko eigučio Ramanauskos rankos žuvo Lietuvos laisvės kovotojas Jurgis Cibulskis ir kiti. O Rasčiūnų miške nuo išdaviko Antano Rimkaus, miško bunkeriuose, žuvo keturi L. L. K. partizanai.

* 1944 m. lapkričio mėn. 18-19 d. d. gruodžio mėn. 28 d. ir, 1945 m. sausio mėn. 22 dienomis, Žaliojo girioj, tarp Lietuvos Laisvės Armijos parti-

PASAULIO LIET. BENDRUOMENĖS ŠVIETIMO TARYBOS INFORMACIJA SPAUDAI

1. PLB valdyba, remdama PLB šeimos rezoliuciją, skelbia 1969 metus Lietuvių švietimo ir šeimos metais.

2. PLB švietimo Taryba nutarė savo veiklos bazę laikyti lietuviškojo švietimo bei auklėjimo reikalių studijavimą, specialiųjų sričių uždavinių vykdymą ir atskirų kraštų švietimą tvarkančių institucijų veiklos derinimą.

3. Savo pirmajame posėdyje PLB švietimo Taryba pasiskirstė pareigomis sekančiai:

pirmininkas - A. Rinkūnas, vicepirmininkai - J. Kavaliūnas ir L. Tamoliūnas, sekretorė - J. Rinkūnienė, narys ypatingiems reikalams - St. Rudys.

4. Lietuvių švietimo ir šeimos Metų programa nutarta balsuoti: a) tarp mokyklinių konkursų, b) mokytojų atžymėjimų, c) įtraukimu šeimų į lietuviškosios mokyklos bendruomenę.

5. PLB švietimo Tarybos adresas yra: A. Rinkūnas, 146 Close Ave., Toronto 3, Ont. Canada, tel. 416-535-9397.

MOKYKLINIS KONKURSAI

1. Kad sudominti mokslivius lietuviškąją mokyklą, nutarta praveisti, pasauliniu mastu, mokyklų konkursą iš šių dalykų: chorinio dainavimo, tautinių šokių, dailiojo žodžio, rašinio, paviešly bei iškarų iš laikraščių rinkinio, dalyvavimo lietuviškoje veikloje.

2. Konkursas pradedamas keturiais tarpsniais: a) vienos mokyklos ribose, b) rajono ribose, c) krašto ribose, d) kontinento ribose.

Konkursus įvykdo atskirų kraštų švietimo vadovybės.

3. Konkursas pradedamas 1969 Lietuviškų švietimo ir šeimos Metų sausio 2 d. ir baigiamas ne vėliau, kaip tu pačių metų gruodžio 31 dieną (kraštų ribose). Baigiamieji konkursai (kontinentu) įvykdomi 1970 metais.

4. Konkurse gali dalyvauti visų lietuvištinų mo-

kyklų mokiniai bei nemo-kyklinis jaunimas iki 16 metų amžiaus. Dalyviai paskirstomi į dvi grupes: jaunesnieji - iki 12 metų ir vyresnieji 12-16 metų.

5. Visų tarpsnio konkursų laimėtojam duodamos premijos. Kraštų ribose premijų dydį nustato, jas parūpina ir įteikia kraštų švietimo vadovybė.

6. Konkurso taisyklės nustato PLB švietimo Taryba.

MOKYTOJŲ ATŽYMĖJIMAS

Kad pagerbti lietuviškųjų mokyklų mokytojus, su dideliu pasiaukojimu nešančius lietuviškojo ugdymo našta, nutarta, pasauliniu mastu, įvykdyti atžymėjimų mokytojų, kurie iki 1969 metų sausio 1 dienos bus išdirbę lietuviškoje išeivijos mokykloje dešimtį ir daugiau metų.

1. Atžymimų mokytojų sąrašus sudaro kraštų švietimo vadovybės pagal šiuos principus:

a) atžymimi tik išeivijos mokytojai,

b) mokytojai, kurie už savo darbą gavo pilną (ne simbolinį) profesinį atlyginimą į sąrašą neįrašomi,

c) mokytojas gali būti išdirbęs kalbamąjį metų skaičių ir su pertraukomis,

d) mokytojas nebūtinai turi mokytojauti šiuo metu.

2. Atžymimų mokytojų sąrašai įteikiami PLB švietimo Tarybai ne vėliau 1969 m. kovo 1 d.

3. Atžymėjimą sudaro diplomas su atitinkamu tekstu, duodamas PLB valdybos vardu, pasirašomas PLB valdybos pirmininko, PLB švietimo Tarybos pirmininko ir krašto švietimą tvarkančios institucijos pirmininko.

4. Diplomas pagamina PLB švietimo Taryba, ir jie yra dviejų rūšių: a) išdirbusiems 10-20 metų, b) išdirbusiems 20 ar daugiau metų.

5. PLB švietimo Tarybos pagaminti ir pasirašyti diplomai išsiunčiami kraštams, kurie suorganizuoja iškilmingą jų įteikimą, ta proga pagerbiant visus lietuviškųjų mokyklų mokytojus.

PLB švietimo Taryba

TRIMITO AIDAS

zanų ir gerai ginkluotos reguliarios rusų armijos kariuomenės vyko didesnio masto permainingos kautynės.

* 1945 m. liepos mėn. Skruigės kaime, Šilavoto vl., MVD, beieškodami L. L. K. partizanų, žiauriai išžudė Juodsnukio šeimą, ir po to sudegino Pr. Marcinkevičiaus, M. Paulausko, J. Juodsnukio, J. Deilaus, J. Virbicko ir Kubiliaus ūkių trobesius. Duobėje radę pasislėpusią 90 metų senutę Paulauskienę MVD-istai užmušė akmenimis.

* 1945 m. rugsėjo mėn. 25 d. L. L. K. partizanai iš Skaisgirio miško staigiai puolė Domeikių kaime bėplėškaujančius rusų is-trebitelius. Juos partizanai visai sunaikino, nepatyrę jokių savų nuostolių.

* 1945 m. kovo mėn. 5 d. Jurgiškių km., prie Garliavos, kautynėse su bolševikais žuvo trys L. L. K. partizanai: Antanas Nukelta ir 7 psl.

J. VENCKUS S. J.

NAUJO PREZIDENTO NIXON'O JAUNYSTĖ

Jeigu kas savo gyvenime pasiekė kokią aukštą vietą, aukštas pareigas, jeigu kas iš neturtingo berniuko, kaip antai Aristotelis Onassis, pasidarė milionierium, net bilionierium, mums norisi sužinoti, kaip jie tai padarė, kad jie to pasiekė. Mes mielai skaitome žymių mokslininkų gyvenimus: kaip jie tapo žymiais mokslininkais, kaip jie padarė tokius didelius išradimus. Tiek šimtų prieš juos dirbo toje pačioje srityje ir nieko neatrado. Kiek bakteriologų buvo, kuriems bakterijų kultūros apaugdavo visokiais grybeliais užmušusių jų bakterijas, bet tik Fleming'ui atėjo į galvą, panaudoti tuos grybelius užmušti bakterijas žmogaus organizme. Tokiu būdu, atsirado penicilinas. Tokiam Edisonui sakydavo, kad jis turėjęs savo išradimuose "much inspiration". "What inspiration!", sušukdavęs jis, "99 per cent perspiration, and only 1 per cent inspiration". Visi jaučiame, kad inspiracija nepareina nuo mūsų valios, nuo mūsų pastangų, tai yra tik aukštesnė dovana. Bet "perspiration", pra-

kaitas, darbas, tai yra žmogaus pastanga! - štai kas sudaro žmogaus garbę! Seniau sakydavo Per aspera ad astra - tapti žvaigžde nėra lengva.

KAIP BUVOSU NIXONU?

Tapti JAV prezidentu tikrai nėra lengva. Sakoma, kad Hubert Humphrey rinkimai kainavę virš 12 milijonų dolerių. Be abejo, ir Nixonui nemažiau kai-

Nixonas ant motinos kelių

navo. Sudaryti tokią sumą yra didelis dalykas, bet tai ne pats didžiausias sunkumas. Partija sukelia dideles sumas. Kiti sako, kaip dabar, televizijos amžiuje, išorinė išvaizda turi beveik nulemiančios reikšmės. Sakoma, ypačingai moterys žiūri, kad kandidatas būtų gražios, malonios, patrauklios išvaizdos. Kiti sako, kad iškalba-retorika-su artistiškais gestais, daugiau siai balsų sutraukia. Be abejo, praktikoje, kiekvienas kandidatas stengiasi visas minėtas dovanas, pagal išgales, panaudoti.

Nixonas (nr. 12) Whittier kolegijos futbolo korandoje

Žodis "kandidatas" kilęs iš lotynų kalbos "candidus" - baltas, nes Romoje visi, kurie norėjo būti rinkti į viešas pareigas, dėvėjo baltas togas ar apsiaustus, kad žmonės juos atskirtų.

NIXONO JAUNYSTĖ

Gimė jis nedideliame miestelyje Yorba Linda, 30 mylių į pietus nuo Los Angeles. Namai, kur jis gimė, nebepriskaitomi Nixono šeimai, bet svetimiems, bet jie sutinka perleisti namus, kad būtų dabar padarytas Nixono muziejus. Žinoma, miestelis, tokiu būdu, pritrauks turistų, todėl daugiau pinigų įplauks. Gimė 1913 metais. Motina vadinosi Milhouse. Jos protėviai atkėlavo 1729 metais iš Irlandijos, Kildare vals-

čiaus. Motina priklausė Quaker'ių religinei sekai. Tos sekos steigėjas yra George Fox, gimęs 1624 metais Anglijoje. Tai labai judri sekta, apaštaliuanti, net siuntusi savo misionierius į Romą, kad atverstų patį popiežių... Ji steigė visokias labdarų būdas, todėl daug žmonių patraukė į save. Nixono tėvas buvo irgi iš Airijos imigravęs. Buvo metodistas, bet veddamas Milhouse, perėjo į savo žmonos sektą, Quakerius. Nixonas save vadina Quakeriu ir jaunas būdamas dalyvaudavo jų susirinkimuose, grodavo jų giesmes ir himnus.

Tėvas pradžioje buvo tramvajaus šoferis Columbus mieste, Ohio valstybėje. Bedirbdamas nusilaldė rankas, todėl nutarė

persikelti į Kaliforniją, kur šilčiau. Ten jis susitiko su būsima žmona ir ten apsigėdė. Pradžioje tėvas augino visokius vaisius, bet tai jam nesisekė. Tada pardavė viską ir 1922, kada Ričardas turėjo 9 metus amžiaus, išigijo gazolino stotį. Ričardukas turėjo tėvui padėti, pripilti automobilių tankus gazolino ir kartu išigijo daržovių krautuvėlę, kur motina prekiaudavo. Tai buvo mažame miestelyje Whittier, visiškai netoli Los Angeles. Čia pradėjo būsimo prezidentas lankyti Whittier College.

Nixonas labai gerai atsiliepia apie savo tėvus: tėvelis buvęs labai rūpestinga šeimos galva, motina ir motinos motina buvusios labai pamaldžios moterys. Šiaip jau tėveliui nelabai rūpėjo religinis auklėjimas. Jis rūpinėsi, kad vaikai eitų į mokyklą, gautų išauklėjimą, kad būtų "gentlemen", kad kelnės būtų suproštos ir pan. Mažas Nixonas labai norėjęs būti inžinierium, tikrumoje garvežių ماشینistu, nes visados stebėjęs geležinkelius, kurie atėidavo iš Santa Fe. Ko jis, neturtingų tėvų vaikas, galėjo daugiau susilaukti? Jis ir jo broliai turėjo visokiais būdais padėti tėveliams: kiekvienas turėjo išgalvoti kokį būdą, kaip uždirbti

dolerį. Ričardas eidavo net į artimą ūkį dirbti, motina gi pradėjo kepti pyragus ir juos pardavėdavo.

Nixonas grįžęs iš II-ojo pasaulinio karo, kuriame jis dalyvavo kaip laivyno karininkas.

Neturėjo šeimoje ir visokių nelaimių. Jo vyresnysis brolukas Harold susirgo džiūva. Motina nuvežė jį gydytis į Arizoną, kur oras sausesnis. Ji ten išbuvo su juo sanatorijoje dvejus metus, pati dirbdama sanatorijoje pačius paprasčiausius darbus: virė, grindis plovė ir, tokiu būdu, bent daliai, atlygino Haroldo kokį būdą, kaip uždirbti

Nukelta į 6 psl.

STASYŠ GERVILAS

15.

TRYŠ NUPLĖŠTOS KAUKĖS

(N. Lietuvos slapstosios policijos detektyvo pergyvenimai Vilniuje ir Vilniaus krašte 1939 - 1944 metais).

Atradus sienoje angą ir pasislėpusį kom. teroristą, jis buvo išprašytas ir suimtas. Ginklas tame bute nebuvo rastas, tik suimtas prisipažino, kad rasti šoviniai yra jo. Aiškinosi suimtas, kad jisai pirma norėjęs apsirūpinti šoviniais ir, gal būt, tada kur nors būtų gavęs ginklą ir pan. Buvo žinoma, kad jis meluoja ir išsisukinėja. Sunkesnio apkaltinimo tačiau jam nebuvo lengva išsisukti ir jisai turėjo brangiai už savo veiksmus apmokėti. Nors jis neprisipažino, paaiškėjo, kad šis suimtas teroristas yra buvęs kariuomenės karo žvalgybos politrukas, majoro laipsnyje. Jo bendradarbiai-aviacijos kapitonas ir trečias jų grupės čekistų karininkas tuo laiku nebuvo suimti, nes jie slapstėsi tarp Vilniaus ir Rudnikų miškų Sorok Tatory kaimo apylinkėse. Tik retkarčiais atėidavo į Vilnių.

Suėmus minimą politiką čekistų - teroristų buvo suimta ir moteris, pas kurią buvo daromi pasitarimai. Suimtają moterį apklausinėję, ji viską nuoširdžiai pasakojė ir aiškinosi bei įrodinėjo kaip klasingai ir suktai, šantažo būdu, ją, kaip našlę, kom. partizanai teroristai įpainiojo į tą nelaimę. Jinai esą labai apgaili, kad nors ir neilgai, bet teroristų žiauriai prievartaujama kaip moteris ir kaip

žmogus, buvo priversta daryti viską, ką teroristai jai įsakydavo. Jinai, kaip lenkų tautybės, rusų bei klasingų komunistų labai nepakentusi ir žinanti, kad komunizmas esąs didžiausias priešas kaip lietuviam, taip ir lenkam. Jos vyras buvęs lenkų kariuomenėje ir Rytų fronto žuvęs nuo bolševikų kulkos, kada lenkai kovėsi su vokiečiais, o bolševikų kariuomenė, kompartijos įsakymu, puolė lenkus iš pasalių ir naikino juos be pasigailėjimo. Buvo žinoma, kad ši moteris Z., kurios pavardės dar ir šiandien negalima minėti, buvo šantažu užverbuota į teroristų gaują ir su jais bendradarbiavo apie 6 savaites laiko. Pagal jos pasakojimą, jinai ruošė planą iš tų pinklių išsisukti. Tačiau kiekvienas jos veiksmas, jai atrodė, yra surištas su didele rizika jai pačiai ir jos dviem mažamečiams vaikams. Suimtoji moteris buvo paleista ir jai buvo patarta tuojau su vaikais apsigyventi saugesnėje vietoje - toli nuo Vilniaus. Kaip čia minima moteris, taip ir daugumas partizanų teroristų slapty bendradarbių kaimuose ir miestuose buvo šantažo keliu užverbuoti ir jiems sunku buvo išsisukti iš grėsiama pavojaus.

DAR APIE KAUGONIŲ RYKANTŲ GELŽKELĮ

1942 m. pabaigoje apie 6-8 žmonės įsitaisė slėp-

tuves netoli Rykantų gel. stoties, Vasiliukų kaimo apylinkėje. Vėliau prisijungė prie šios gaujos ir dvi moterys, ir padaugėjusi grupė pasidalino į dvi dalis. Prie Vasiliukų kaimo apylinkės paliko 4-5 partizanai, o 5-6, su viena jauna moterimi Ona, išsikėlė arčiau Vievio, Kierogališkių ir Bialoliesės kaimų. Tai nepaprastai gražios ir retai apgyventos miškingos vietovės Neries kilpoje. Kaip vienoje taip ir kitoje grupėje buvo ir parašiotininkų, kurie, tiesą pasakius, nepasižymėjo gyventojų žudymais bei apiplėšimais vien dėl to, kad išlaikytų savo slapstymosi vietas. Jiems buvo įsakyta iš kietur, kiek galima išlaikyti paslaptį ir sprogdinti traukinius. Taip susprogdinę du kariškus ir vieną civilinį traukinį, Vievio ir kitų vietovių policijos pareigūnai aktyviau ieškojo ir aiškino šių teroristų gaujos pėdsakus. Vieną rytą geras policijos pareigūnas užtiko Oną su vyriškiu arti geležinkelio, apsimetusiais neva kaimiečiais iš apylinkės kaimų. Prityręs senas policijos pareigūnas šiuos "kaimiečius" sulaukė, bet sulaukiant vyriškis griebėsi ginklo ir per susišaudymą, atradęs progą, pabėgo. Tik Ona buvo suimta ir pristatyta į Vilnių tolimesnei kvotai. Tai buvo graži, vidutinio ūgio, apie 30 m. amžiaus moteris, buv. Kauno Audinių darbininkė komjaunuolė, su kitais kompareigūnais pabėgusi į Rusiją vokiečių kariuomenės artinantis prie Kauno. Rusijoje, organizuojant parašiotininkų kursą Kalinine, Ona taip pat baigusi tuos kursus ir buvusi išmesta iš lėktuvo arti Vilniaus. Ilgai teko su šia nelaimin-

ga Ona kalbėtis. Gaila jos buvo dar ir dėl to, kad ji jau buvo 4 mėnesius nėsčius. Ją apklausinėję, buvo nėštumas pastebėtas, o vėliau jinai ir pati pasisakė. Gydytojas patikrino - jos nėštumą patvirtino. Dėl kitų svarbių pareigų turėję Onos tolimesni apklausinėjimą perduoti kitiems pareigūnams ir jos likimas man nėra žinomas.

Likusi mažesnė kom. partizanų grupė Vasiliukų kaimo vietovėje laikėsi, palyginant su kitomis grupėmis, ramiau, ypač po Onos suėmimo. Užverbavę vieną kitą vietos gyventoją, apylinkės kaimuose, pradėjo tik nakties metu apvaginėti turtingesnius ūkininkus. Vogė dviračius, radio aparatus ir net siuvamas mašinas. Pavogtus daiktus atiduodavo savo bendradarbiams, kurie veždavo juos į tolimesnius kaimus ir išmainydavo į maistą. Kartojantis vagystėms, ūkininkai kreipėsi į lietuvių policiją arba tiesiai pas vokiečius. Vietos gyventojai buvo sulenkėję ir lietuvių nemėgo, todėl pasitikėjo labiau vokiečiais. Bendrai, kaip ir kitur taip ir šioje apylinkėje, sulenkėję gyventojai lietuvius ignoravo. Pagal gautus pranešimus, vokiečių naciai tuojau organizavo Vasiliukų kaimo apylinkėje kom. partizanų plėšikų medžioklę, o nusikaltėlių neradę, sunaikino tik slėptuves ir iššaudė apie dvidešimt vietinių gyventojų - vyrų ir moterų įvairaus amžiaus. Tai buvo žiaurus vokiečių nacių darbas, kuriuo nepaprastai buvo pasipiktinę ir lietuviai pareigūnai ir visa visuomenė. O lenkai šovinistai ir komunistai skleidė ir tebeskleidžia gandus, kad

kaip šiose, ir kitose, vokiečių nacių darytose ekzekucijose, dalyvavę ir lietuviai. Tai melas! Meluoja ir dabartinės Lietuvos kompartijos provokacinė propaganda, norėdama pridengti dabar organizuojamus teismus, kurių sprendimais žudomi bei pūdomi kalėjimuose lietuviai.

KOM. BOLŠEVIKŲ PASIENIEČIAI NUKANKINO PASIENIO POLICIJOS RAJONO VIRŠININKĄ UTOS KAIME, VARĖNOS VALŠČ. ALYTAUS APS.

Kai Vokietijos naciai, susitarę su Rusijos komunistų vadais, dalinosi Lietuvos žemėmis, bolševikų kariuomenė, išskaldžiusi Rytinės Lenkijos kariuomenę, sustojė prie Lietuvos sienų, kurios neva buvo Maskvos kom. vyriausybės pripažintos. Už kelių savaičių jos kariuomenė buvo pakeista, taip vadinamu, pasienio korpusu, kuris tiesiog priklausė čekistų špionazho ir teroristų štabui Minske. Kaip toliau ir Rytus, taip ir Rytų pietus, Alytaus apsk. čekistų pasieniečiai apsisėjo ant Ulos upės, Rudnios ir kituose kaimuose, ir visais būdais vystė šnipinėjimą giliai Lietuvą. Lietuvos pasienio policininkai su rajono v-ku (gaila, neturiu jo pavardės) ir rajono raštinė išsikūrė Utos kaime, pas gerą ūkininką Semsį Jurgį. Nusistovėjus padėčiai, pasienio policininkai stropiai saugojo savo Lietuvos sienas ir budriai sekė viską, kas buvo prieš įstatymus ir bendrą Lietuvos tvarką. Tai buvo didelė naujiena lietuviams patriotams, apsigyvenusiems Utos kaime, kurie lenkų policininkų buvo terorizuoja-

mi, nes jie susilaukė savo tikros valdžios ir net pats rajono viršininkas apsigyveno jų kaime. Tai buvo laimė ir džiaugsmas ne tik vietos gyventojams, bet ir visai plačiosios apylinkės ūkininkijai, iš kurių 99% buvo lietuviai. Bet sujaudino iki ašarų Utos kaimo ir visos apylinkės gyventojus baisus įvykis, kai 1940 liepos pabaigoje, atėję pavakary trys civiliniai apsirengę čekistai nelaimingą rajono v-ką raštinėje peilio smūgiais nužudė. Kai kurie vietos gyventojai žmogžudžius matė ir vėliau buvo nustatyta kas jie. Po šios žmogžudystės buvo sudaryta komisija Alytuje, bet taip ir paliko kaltininkai nesurasti.

1941 m. birželio mėn. pabaigoje, vokiečių kariuomenės staigiais smūgiais išvijus kom. bolševikų kariuomenę ir čekistų lizdus panaikinus visame krašte, Lietuva atsidūrė vokiečių nacių okupacijoje. Lietuviams pasiskelbus nepriklausomais ir sudarius laikinąją ministerių kabinetą, lenkų politikai ir kiti veiklesni patriotai buvo patenkinti ir tikėjosi rasti daugiau užuojautos lietuvių tarpe. Bet gaila, lietuviams ir lenkų politikams neilgai teko džiaugtis tuo. Už kelių dienų vokiečių naciai paskelbė, kad Lietuvos vyriausybė negaliojanti, o viso krašto valdymas atiduodamas nacių okupacijai valdžiai. Lietuviams leido būti tik pagalbiniais administratoriais bei viešos tvarkos prižiūrėtojais, nes patys naciai pakankamai žmonių neturėjo. Pirmais okupaciniais metais naciams pasisekė rasti lietuvių tarpe gerų administratorių, viešos tvarkos dabotojų ir drau-

gų, nes vokiečių karas su bolševikais sutrukdė kom. čekistams lietuvių ir kitų tautybių gerų žmonių išvežimą į tolimą ir šaltą Sibirą lėtai mirčiai. Tačiau nacių okupacinės vyriausybės pareigūnai savo dirbtinu išdidumu, žiaurumais bei nesugebėjimais sugyventi su lietuviams, savo draugus greitai padarė priešais. Dėl to nukentėjo ir jie patys, ir Lietuvos žmonės.

Gi lenkų politikai ir kiti veikėjai vokiečių nacių ir lietuvių politinę bei administracinę eigą akyliai stebėjo. Jie norėjo kuo skubiau ir daugiau lietuvių sukirstinti su vokiečiais ir kuo daugiau lietuvių pajungti lenkų siekiamiems tikslams vesti aktyvią kovą ir visur bei visada kenkti vokiečių nacių administracijai. Lai kuli bėgant ir lenkai pamatė, kad lietuviai, nors ir nusivylę, įsijungė savame krašte į antros eilės administracinę tvarkymą ir suorganizavo viešos bei slaptos policijos tarnybas. Lenkai labai nusiminė ir pasidarė žiauresni priešai lietuviams negu vokiečiams. Tokiai padėčiai esant, lenkai pradėjo lietuvius ignoruoti, o vokiečių aukštus pareigūnus moterimis ir vertingais daiktais papirkinėti

Prieš vokiečių pareigūnų gyvybes jie mažiau kėsinosi ir, progai pasitaikius juos tik nuginuodavo. Didelę rolę atliko pas vokiečių aukštus pareigūnus dirbusius lenkų partizanų organizavimo pradžioje buvę lenkų karininkai buvo užverbavę savais agentais.

Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

VYTO REMEIKOS NAUJOJI PARODA.

Š.m.gruodžio mėn. 1 d. uždaryta dailininko Vyto Remeikos kūrinių paroda. Vyko ji Lachine muziejaus dailės galerijoje, ant Šventojo Lauryno upės kranto. Geresnę vietą tai parodai būtų buvę sunku atrasti, nes atvėrus galerijos duris, išeinantį lankytoją visu savo didingumu pasitiko pa-

grindinis Remeikos pozuotojas: milžiniški vandenys, seni medžiai, pakrančių namukai ir miesteliai ir neaprepiamas dangus. Tokiu būdu, žiūrovas turėjo progos tuoju palyginti dailininko tapytą šiaurę ir čia pat regimąją tikrovę. O pasukus namų link spalvingom Lachine gatvelėm,

sutikai vieną kitą berniuką, kuris atrodė pažįstamas. Tos pačios akys, skurdaus priemiesčio fasada, lengva melancholija, krentanti lėtai su pilku sniegu. Remeikos tapyboje daug šito žmogiško bruožo: nuotaikos, net poezijos.

Virš 40-ties naujų darbų buvo įdomūs savo naujais ieškojimais, įvairniais siužetais, skirtingomis spalvų gamomis. Kolorito meistriškumas dar subtilus, dar rafinuotesnis. Kelias natiurmortų buvo vaizdas įrodymas geros mokyklos, tikro talento, taupios priemonių atrankos, drąsios kompozicijos. Ypač išpūdingos buvo figūrinės drobės, kuriose tokiu stebėtinai lengvu mostu sulieta piešinys, žmogiškos tikrovės pažinimas, psichologinė teisybė ir toji, jau anksčiau minėta, melancholiškai šilta, atmiešta atlaidžiū šypsniu, nuotaika taip specifiškai remeikiška, kaip ir jo koloristas bei faktūra.

Parodos lankytojai įsigijo daug darbų, parodydami, kad šiandien apie lietuvių dailės mėgėjų skonį jau nebereikia rašyti raudonuojant.

Henrikas Nagys

PROF. DR. PRANO SKARDŽIAUS

"Lietuvių kalbos kirčiavimas", kuriame dėstoma pačios naujausios mokslinės patirtys apie lietuvių kalbos intonacijos raidą, iš spaudos išeina šių metų gale. Šio kalbos mokslo veikalo viešas sutikimas bus Pedagoginio Lituanistikos Instituto absolventų vakare gruodžio 28 Chicagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Tą veikalą išleids P. L. Institutas.

I PEDAGOGINIO LITUANISTIKOS INSTITUTO

neakivaizdinį skyrių paskutiniu metu laiku įstojo: Dalia Navickienė (Los Angeles, Calif.), Nijolė Žygiienė (Boston, Mass.), Aldona Grininė (Lock-

port, Ill.), Danguolė Juškaitė (Australija), Vida Radvenienė (Los Angeles, Calif.), Birutė Kutkutė (Detroit, Mich.), Rūta Kaunelytė (Detroit, Mich.), Rasa Navickaitė (Brooklyn, N. Y.), Aldona Samušytė (Richmond Hill, N. Y.), Jūratė Balsytė (N. Y.), Rita Čepulytė (Middle Village, N. Y.), Astra Ruzgaitė (Woodhaven, N. Y.), Algird. Šimukonis (Richmond Hill, N. Y.), Aušra Kregždytė (Woodhaven, N. Y.), Verutė R. Demereckaitė - Demereckas (Manitoba, Canada). Į P. L. Institutą galima įstoti bet kada ir bet kame gyvenančiam. Kreiptis šiuo adresu: P. L. Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636.

MALDA

Solo žemam balsui su choru.

Išleido Br. Budriūno kūriniams leisti Fondas Pr. Baltakio lėšomis.

Muz. Br. Budriūnas
Žodžiai St. Santvaro

POPIETIS LIETUVIŠKOS KULTŪROS ŽENKLE

Advento rimčiai atžymėti LTB kūrybą ir jos pristatymą anglosaksų Los Angeles sambūris gruodžio 14 pasauliui. Jis į anglų kalbą yra iš- (šeštadienį) Sv. Kazimiero parapijos salę organizuoja kultūrinį subatvakarį. Subatvakario programai atlikti kviečiami ir jau sutiko dalyvauti aukštųjų kvalifikacijų Kalifornijos lietuviai: kūrėjai, menininkai ir kultūrininkai.

Didžioji ir įdomioji šio subatvakario atrakcija — Kalifornijos universiteto (Berkeley) profesorius **Raphael Sealey**, kuris su savo žmo-

Aktorė-režisiorė D. Mackalienė

vertęs kelias lietuvių autorių knygą (jų tarpe ir rašytojo Jurgio Gliados), o šiuo metu visas savo jėgas yra sutelkęs Lietuvių Enciklopedijos anglų kalba paruošimui. Prof. Sealey subatvakaryje kalbės apie amerikiečiams skiriamą lietuvių autorių kūrybą.

Trijų poezijos rinkinių lietuviškai ir vieno angliškai autorė poetė **Danguolė Sadūnaitė**, gimusi Lietuvoje, subrendo ir išmokslo už Lietuvos ribų. Jos kūryba išaugo iš Vakarų Europos kultūrinių tradicijų ir

Poetė Danguolė Sadūnaitė-Sealey

na poete **Danguolė Sadūnaitė** specialiai atvyksta iš San Francisco. Profesorius R. Sealey — tai antrasis profesorius Eretas, kurį Apvaizda sunkiose dienose padovanojo lietuvių tautai. Šį kartą ta dovana atėjo ne iš kalnuotos Šveicarijos, bet iš Didžiosios Britanijos salų. Prof. Sealey — anglas, susidomėjęs lietuvių kalba, jos istorija, kultūra, puikiausiai išmoko lietuvių (kalbėdamas lietuviškai neįvelia jokių anglicizmų), vedė lietuvių ir pilnai įsijungė į lietuviškos kultūros

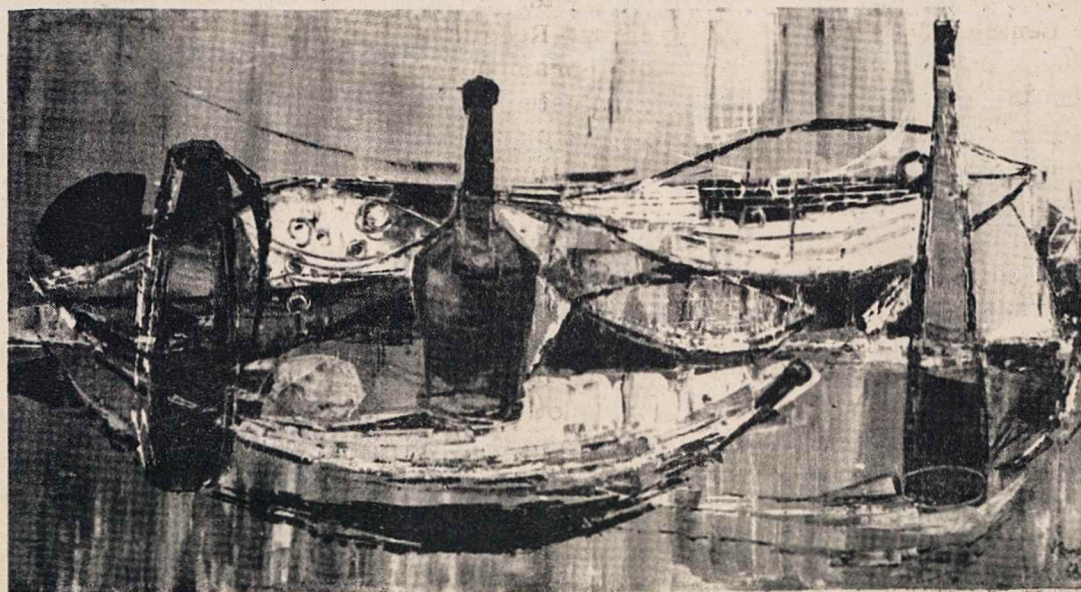

Pianistė Raimonda Apeikytė

pas ją nedaug galima justi lietuvių autorių įtaką. Lietuvių literatūroje: šiuo metu Danguolė Sadūnaitė — tai savotiškas unikumas. Ji yra dalyvavusi literatūros vakaruose Anglijoje, tačiau į lietuvišką sceną Amerikoje išeina, regis, pirmą kartą.

Dalį kūrinių poetė Sadūnaitė skaitys pati. Kitą dalį deklamuos Nuklela į 5 psl.

Prof. Raphael Sealey

VYTAS REMEIKA, MĖLYNAS NATIURMORTAS (aliejus).

V. REMEIKA, IR KUR DABAR? (aliejus).

35.

VINCAS MYKOLOAITIS SUKILĖLIAI PUTINAS

XX

Priėję prie stovyklos, jiedu išgirdo linksmą klegesį. Dzidas ir Nastė buvo jau tenai. Visi bėgo pamatyti nelauktų svečių, o ypačiai Silėnų ir artimųjų kaimų vyrų. Pasakojo apie save ir klausinėjo apie namiškius, kaimynus, gimines, pažįstamus. Jankauskų Kazys neatstojo nuo Nastės nė per žingsnį ir ryte rijo ją akimis. Kokia ji graži, kokioji ji drąsi, kokioji protingai! O Nastė vogčiomis spaudė jam ranką, šypsojosi, uždavinėjo juokingus klausimus.

Bagynų dvaro buvusieji baudžiauninkai domėjosi ponu Skrodskiu, Pšemickiu, darbais. Niršo, išgirdę, kad ir dabar dvaras skriaudžias kaimus kaip bejamyndamas. Džiaugėsi, sužinoję, kad Pranciškus sudarė būrį ir patraukė į mišką, kaip užpėrnai Pranaitis. Pranciškus kurią dieną susidorošias su Bagynais. Jau gal būtų taip ir padaręs, bet panelės Jadvygos ir jam gaila. Nastė iš kai kurių Jadvygos žodžių spėjanti, kad ji ketina važiuoti į Vilnių. Gal bandysianti išvauduoti iš kalėjimo savo sužadėtinį Viktorą Survilą, o gal ir ką kita mananti.

Silėniečiai kalbino Dzidą Morkų, kad jis pasiliktu pas juos, Mackevičiaus būryje. Dzidas svyravo. Jis turįs pasitarti su Anusavičiais, savo dabartiniais gapadoriais. Geri žmonės.

Kai atėjo laikas atsivieškinti ir grįžti į Daniūnus, Dzidas kreipėsi į Mackevičių:

— Mano šeimininkai labai norėtų jus priimti pas save. Jei jums būtų pakeliui, užsukite į Daniūnus. Gal atsiras kiek ir maisto, ir drabužių.

Mackevičius sutinka. Jiems jau laikas iš čia keltis. Jie trauks pro Panevėžį. Daniūnai pakeliui. Paskui į vakarus, į Žemaitiją. Su svečiais visi atsivieškina. Kai kas juos palydi. Malvina tramdo ašaras. Jai skaudu palikti šitaip Mackevičių. Tačiau ką ji gali jam pasakyti prie tiekios žmonių? Ryt dar pasimatys su juo Daniūnuose. Šalia vežimėlio trypia Jankauskų Kazys. Jis neslepia savo jausmų Nastei. Pagaliau atsilieka ir jis. Ryt pasimatys Daniūnuose.

Rytojaus dieną Daniūnų palivarkelyje didelis subrudimas. Pilnas kiemas ir sodas jaunų vyrų. Jie elgiasi santūriai, jeibū nedaro. Mackevičiaus griežtai taip įsakyta. Petras Balsys, Venckų Adomas, Noreika tuojau sudraudžia sauvaialiautojus.

Seklyčioje šeimininkai naminiu alumi ir sūriu vaišina Mackevičių, Steponą, abidvi viešias, dar vieną kitą iš vyresniųjų. Nuo kitokių vaišių Mackevičius

griežtai atsisako. Ne tokie jie svečiai ir ne tokie laikai.

Į seklyčią įeina dar vienas jaunas vyras. Julijus Anusavičius pasitinka jį išskėstomis rankomis.

— Jokūbas Daukša! Kunige Mackevičiau, štai jums Biržų žemės pažiba. Mokytas vyras. Maskvos, Dorpat ir Karaliaučiaus universitetuose sėmęs mokslo šviesos. O koks patriotas! Stačiai serga Lietuvos ir jos žmonių likimu. Poetas! Svajoja versti Mickevičių ir lietuvių kalbą. Lietuvos valstybę pastatyti.

Daukša, taip netikėtai ir su tokiu įkarščiu Anusavičiaus pristatytas, varžėsi ir nedrąsiai sveikinosi su Mackevičium ir kitais savo bičiulio svečiais. Norėdamas nukreipti nuo savęs dėmesį, jis nutarė atsilgytinti Julijui tuo pačiu būdu.

— Kad myliu savo tėvynę, tai tiesa. Visi ją mylime. Rašau kai ką lietuviškai. Bet čia mane pralenkė štai mano draugas Julijus. Jis tai kad rašo! Ir ne bet ką! Kurstančias dainas rašo. Kunige, jūs esate sukilėlių vadas. Įsakykite jam, tegu paskaito.

— Žinau, — patvirtino Mackevičius. — Ponas Dimšas mus išmokė vieną pono Anusavičiaus dainą. „Gana rykščių, gana knutų“. Mano vyrai ją dainuoja. Įsakinėti aš čia negaliu. Tačiau labai prašyčiau ir poną Anusavičių, ir poną Daukšą paskaityti mums šitų savo dainų.

Po trumpų atsisakbinėjimų Anusavičius išsitraukė iš stalčiaus popierių pluoštą.

— Rašau apie šiuos metų pavasarį ir naujausius atsitikimus. Dar nebaigiau. Nežinau, kada baigsiu. Prašau paklausti.

Visi šiemet vienu balsu sako,
Jog pavasaris ankstesniai atkako,
Jogel prigimtis — mieliausia motina
Anksčiau iš grabo viską pabudino.

Po ilgoko šito pavasario aprašymo sekė alegorinis vaizdas pikto, margo erelio, kuris, pakilęs į padangę, nori pulti naminius paukščius, kurio tačiau nenusigąsta nei žąsinas, nei savo lizde gandas:

Snąpą į aukštį pastatė kaip vinį:
— Su tuo perdursiu tavo piktą krūtį,
Kuri razbajais gal tik gyva būti.

Taip pat ir gaidys, perspėjęs savo gausią šeimą, muša sparnais ir rėkia:

Snaps tau kruvinas, badu nusiprausį,
Iš mano pulko bet nieko negausi.

Klausytojams buvo aišku, ką reiškia tas plėšikas kraugerys erelis ir savo šeimų gynėjai gandas, žąsinas bei gaidys.

Toliau vėl alegorinis aprašymas — regėjimas debesyse dvikovos tarp žalmieriaus milžino, linkstančio „nuo ginklų sunkumo“, ir antro narsuolio, kurio

Stovyloj syla, o drąsumas veide, —
Rodos, milžiną praryti jis geidė.
Ginklas ne šviesus, akių nemasina,

Juosta jam juoda viduriūs stiprina.
Aparas prastas, be pentinų kojos,
Ir ant pažiūros būt tikras artojas.

Jo ginklas — dalgis. Susirėmęs su milžinu, artojas savo dalgiu atmuša ano štiką, kerta į kairę ir į dešinę — ir „galva milžino nušoko nuo sprando“.

Julijui besikaitant, klausytojų prisirinko jau pilna seklyčia. Visi, o ypačiai Mackevičius, su įtemptu dėmesiu sekė šituos naiviai išreikštus, tačiau tokius prasmingus carinės imperijos ir jos skriaudžiamųjų valdinių kovos vaizdus.

Padražintas tokio dėmesio ir pritarimo, autorius prašė paklausti dar vieno aprašymo. Pats jaudindamasis skaitė toliau:

Meile tėvynės, baisi ugnis esil
Niekas neužlies, nors kibirkštį mesi.

Po šitokios tėvynės meilės šlovinančios įžangos poetas piešia einančio į sukilimą jaunuolio „zenkio“ atsisveikinimo su seneliu ir sesele, norinčia eiti su juo kartu, sceną. Jis rengiasi sukilėlių drabužiais:

Švarkai jam pilki, o juodas diržiukas,
Spausdams anuos, apvaliniai sukos.
Terbų šikšninę dar užsikabino,
Kiš jon paraką ir, kiek tur tik, švino.
Persižegnojęs, mūką pabučiavęs,
Muškietą kabin, kaip prigul, ant savęs.
Jei kas nežino, gali padūmoti,
Jog zenkis tikrai išeina medžioti.

Ten, kui krūmely už neplėčio lauko,
Pulkelis jaunų zenkių greitai traukia.
Nors visi smūtni, vienok kožnas juoklas,
Jog susilaukė valandėlės tokios.
Niekis, kad skarbus svieto jis turėtų.
Paduok į ranką anam tik muškietą.

Anusavičius baigė skaityti, šlovindamas sukilėlių narsą ir tėvynės meilę.

— Gražiai parašė, ponas Anusavičiau, — pritarė Mackevičius. — Visi norime, kad taip ir būtų. Tačiau kol kas Lietuvos žmonės dar vis kažko laukia, ginklo, nesistveria. O reikia. Tegul visi mūsų vyrai, kaip tie tamstos aprašyti zenkiai, ima kas dalį, kas muškietą. Tada tik iškovosime sau laisvę.

— Ai, kunige, — gailiu balsu atsiliepė Anusavičius. — Ne kiekvienas gali imti ir rankas ginklą.

— Gal ir ne kiekvienas, — sutiko Mackevičius. — Tačiau kiekvienas gali kuo nors mums padėti. Jei ne ginklu, jei ne darbu, tai bent žodžiu. Kas supranta, tegul kitiems aiškina, kad kiekvienas suprastų, ko mes norime, už ką kovojame.

— Taip mes ir darome, ar ne, Jokūbai? — staiga kreipėsi Julijus į Daukšą. — Tu vis aiškini, kas mes esame, kalbi apie Lietuvos praeitį ir ateitį, nori versti Mickevičių ir Šilerį į lietuvių kalbą. Papasakok ką nors apie savo sumanymus.

— Ką čia pasakos! — prabilo Daukša. — Gerai kunigas Mackevičius sako: darbų reikia. Dirbsiu ir aš. Ir ginklą imsiu. Tik tiek pasakysiu, kad, dar būdamas Maskvoje studentu, prieš septynerius metus, numaciau, kad bus Lietuvoje ginkluotas sukilimas.

Ir tada jau rašiau, kad „noriu Lietuvai ginklu tarnauti“. Jau tada rašiau, kad „sūnaus pareigos šaukia mane ten, kur netrukus prasidės mūšiai“. Apie tai rašiau savo draugui Antanui Volickiui, išvažiuodamas į Karaliaučių. „Mūsų motina — šventoji Lietuva, o mes jos sūnūs. Ji pavergtą ir prislėgtą, o mes esame tarnai ir vergai. Tačiau netrukus sprogs vergovės pančiai, mes būsim laisvi ir valdysimės patys. O mūsų motinai, kuri šiandien vergauja, laisvės aušra nušvies veidą.“ Tada aš mėgdavau vadintis ir pasirašinėdavau „Lietuvis-Demokratas“. Dabar aš matau, kad teisingai įspėjau šią dieną. Štai Mackevičius su ginklu rankoje veda ginkluotus Lietuvos liaudies sūnus į kovą už demokratišką gyvenimą.

— Ir už Lietuvą! — karštai sušuko Julijus Anusavičius.

O Daukša išskėtė rankas, tarsi norėdamas apglėbti visus ten susirinkusius, taip baigė savo prakalbą:

Nes mes visi čia broliai,
Ne gudai, ne maskoliai,
Ne vokiečiai, ne lenkai,
Bet visi tikri lietuvininkai.
Mes lietuviškai mąstome
Ir lietuviškai mes jaučiam,
Lietuvių kalba kalbam
Ir kaip lietuvininkai dirbam.

Daugeliui toje seklyčioje susirinkusių Anusavičiaus ir Daukšos mintys pasirodė netikėtos, naujos. Naujos jos pasirodė ir Mackevičiui. Kai, atsiviešinęs Malviną ir Nastę, jis savo sukilėlių būrio priešakyje paliko svetingą Anusavičių palivarkėlį, jis pajuto savy kažką, ko anksčiau tarsi neturėjo, neįjutė. Jis nusimanė žadinąs Lietuvos žmonių širdyse neapykantą priešpaukui, caro ir dvarininkų valdžiai, kelias socialinę revoliuciją. O čia susitiko su žmogumi, kuris žadina širdyse savo tautos savitumo pajautimą. „Mes lietuviškai mąstome ir lietuviškai mes jaučiam“, — skambėjo jo ausyse skardus Daukšos balsas. Čia jis prisiminė kai kurias vietas iš to savotiško lietuvininkų būrų poeto knygelės, kurią užpėrnai davė jam paskaityti Akelaitis, ir to keisto istoriko Daukanto veikalą „Būdas senovės lietuvių kalbėnų ir žemaičių“. Taip, visa tai siejasi, vienas kitą papildo.

Tačiau ir prieštarų minčių kyla Mackevičiaus galvoje. Juk jie, Lietuvos sukilėliai, kovoja kartu su lenkais. Ir dainoj dainuoja:

Gana panėlių, gana knutų,
Reik, kad lenkai valni būtų.

Bus daugiau.

Atkelto iš 4 psl.

Užuosi gauti magistro laipsnį. Turėjo kelis piano rečitalius amerikiečiams, ir muzikos kritikų buvo labai palankiai įvertinta. Ypač entuziastiškai jį sutikė. Kaip reži-gerai buvo sutiktas jos piano konsor- D. Mackialienė yra iškilusi į certas Starlight Bowl amfiteatre su pirmiaujančių tarpą. Vien musų ko-Burbanko simfoniniu orkestru š. Ioniųje ji yra davusi eilę rimtų m. rugsėjo 7 d. sceninių pastatymų, o š. m. lapkričio gale su savo trupe vyks į te- Solistas Antanas Pavasaris Los atro festivalį Čikagoje su A. Kairio Angeles lietuvių kolonijoje atsirado veikiau "Sveša, kuri užsidėgė", kaip subrendęs, Pietų Amerikos Grižus, šis veikalas bus parodytas operų teatruose vardą sudaręs me- ir Los Angeles scenoje.

Lietuviškos muzikos - dainos me- tos lietuvių parengimų programose ną reprezentuos losangeliečiai me- save atkreipė klausytojų dėmesį. nininkai: pianistė Raimonda Ape- Vėliau jo vieno atlikti lietuviškų kytė ir solistas Antanas Pavasaris. dainų ir operų arių koncertai pra- ligą laiką R. Apeikytė lietuviškuose jo su dideliu pasisekimu; kiekvie- koncertuose būdavo pristatoma ną kartą klausytojų būdavo pilna kaip "garsėjanti", "kylanti", "au salė. Solistas A. Pavasaris yra kvie- "daug vilčių teikianti" pianistė. Čiamas atlikti programų ir į kitų lie- Mat, j šioje kolonijoje atsirado dar tuvių kolonijų (pvz., Čikagos) di- labai jauna (lankė lituanistinę mo- džiuosius koncertus ir visada pasi- kyklą) ir čia pradėjo pianistės ke- veža gerus kritikos įvertinimus. lią. Dabar jau galima pasidžiaugti, Tikimasi, kad kultūrinis subat- kad į ją įdėtos viltys pasiteisino ir vakaris Los Angeles lietuvių kultū- jos asmenyje turime iškilusią ir iš- riniamę gyvenime taps reikšmingų garsėjusią menininkę. Muzikos stu- inau. (J. K.)

dijas baigusi bakalaureatu, dabar

(Perspaudintas iš "Lietuviai Amerikos Vakaruose" Nr. 11).

Solistas Antanas Pavasaris

Jonui Švedui -60; kal- bėjosi Irena Mikšytė" Kultūros barai 1968 rugsėjis No 9 (45)

Praeito NL numerio kultūri- me puslapyje praleista straips- nio apie Antaną Valčiulaitį au- torės pavarde. Ši straipsnį para- šė dr. Ilona Gražytė. Už šią tech- nišką klaidą atsiprašome.

PARDUODAMA

Jau išėjo iš spaudos Jono Šiauriečio įdomi knyga, "APOCALIPSĖ"

20 - jo amžiaus raida. Nuostabūs įvykiai. Romos katali- kų bažnyčios reformos apocalipsės šviesoje. Perskaity- kite ir apsvastykite. Reikalauskite pas visus lietuviškų knygų platintojus arba pas leidėją šiuo adresu:

Jonas Burčikas
2272 Lavalle, Ville Jacques Cartier, P.Q.
Canada.

A.B.C.
SIUNTINIŲ
AGENTŪRA

3891 St. Lawrence
Blvd.
Montreal 18, P.Q.
Tel. V14-9098

- ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota pri- imti siuntinius ir legaliai išrinkti maito mokesčių.
- ABC aptarnauja LIETUVIUS klientus Montrealyje, kurių turi pilną patitenkinimą per praėjusius 13-ka metų.
- ABC turi didelį pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, kurių yra aukščiausia kokybė -- žemiausia kaina!!!
- ABC dabar turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams:

UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

100 sv. cukraus \$ 15.50 Šitos kainos įskaitant: produktus,
100 sv. miltų \$ 21.50 maitą, persiuntimo mokesčių ir t.t.
100 sv. ryžių \$ 25.00 Jūs nemokėsite nė vieno cento
20 sv. taukų \$ 12.70 daugiau!

ABC priima ir pinigų už kuriuos jūsų giminės gali nusipirkti įvairias prekes dolerinėse krautuose Lietuvoje.

Užikite į ABC dabar ir padarykite užsakymus, tai išvengsite skubėjimo.

ABC patarnavimas -- 100% patitenkinimas!

Johan Tiedman Reg'd

DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS
PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street / prie Dorchester / Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. / Kalbame lietuviškai! /

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVES KABINAI.
IR KITI ĮVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.

(Priešais "Nepriklausomos Lietuvos" redakciją)

Tel.: garažo 368-0500
namų 368-4203

KO SIEKIAMA ?

(Postabos dėl kun. F. Juzevičiaus straipsnio -
"Dabartinė Lietuva iš arti")

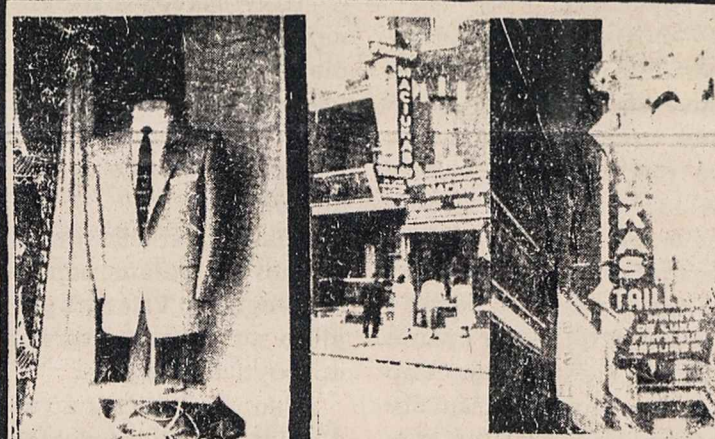
Kun. Juzevičiaus pa- berti faktai apie dabarti- nį Lietuvos gyvenimą yra neginčijami ir visiems lietuviams žinomi. Kyla klausimas, kokį tikslą kun. Juzevičius turėjo, kas jau daug kartų buvo lietuvių spaudoje minėta.

Jei kun. Juzevičius ta- me straipsnyje nebūtų pa- sisakęs, kad jis nei lenkų, nei rusų kalbos nemoka, tikriausiai būtų galima susidaryti apie jį klai- dingą nuomonę. Tokios nuomonės susidarymui padeda antras autorius (jo pavardės ir NL numerio neprisimenu), kuris skel- bia, kad Lenkijoje dabarti- niu laiku yra tik 20.000 lietuvių. Kokiu būdu jie suskaičiavo Lenkijoje gy- venančius lietuvius - jis nepasako. Kun. Juzevi- čiaus ir to antrojo auto- riaus tokių žinių paskel- bimas vienu ir tuo pačiu laiku, yra įtartinas, nes tai sakyte sako: žiūrėki- te, Lenkijoje (jis turi gal- voje Lenkijos okupuotoje Lietuvos dalyje) yra tik 20.000 lietuvių, o Lietu- voje lietuvių rusifikaci- jai neatsilaikys. Tai rei- škia: kam tas visos pastan- gos, kam tas laiko gaiši- nimas, energijos ir lėšų eikvojimas. Tokių faktų skelbimas turi tikslą pa- laužti užsienyje gyvenan- čių lietuvių kovos dvasią. Lietuvoje dar nė vienas

lietuvis nenuatautintas, o čia jau šaukiama, kad lie- tuviai prieš rusifikaciją neatsilaikys ir nutautės. Prisiminkime caro lai- kus. Caristinės Rusijos okupacijos laikais lietu- viai neturėjo inteligenti- jos, o vistiek nesurudėjo. Jie užsidarė nuo rusifi- kacijos kaimuose, po šiaudiniu stogu. Pasaulis manė, kad lietuvių tauta jau mirusi, todėl susirū- pino rinkimu žinių apie Lietuvą, o labiausiai apie jos kalbą. Karaliaučiaus universitetas, berods, bu- vo pirmasis.

Na, ir kagi? Kai po pir- mojo pasaulinio karo Lietuva pasiskelbė nepri- klausoma, jos kaimynai nustebo. Pasirodė, kad Lietuva nesurudusinta, bet sulenkinta!

Rusų kariuomenei traukiantis iš Lietuvos, kartu pasitraukė ir visi rusai, išskyrus tuos, ku- rie buvo surišti su nuo- savybėmis. Padėtis tokia pat ir dabar. Rusai kon- centruojasi pramonės ra- jonuose (miestuose), že- mės ūkis, kaip nepelnin- gas, paliktas lietuviams. Kai ateis momentas rusų karinėms jėgoms trauk- tis, kartu pasitrauks ir visi rusai (jei suspės!). Nuosavybės Tarybų Lie- tuvoje nėra, todėl pasi- likti ir rizikuoti savo kai- liu nebus prasmės.

79 ir 81 St. Zofique St. E.,
Montreal, tel. CR7-0051.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE | B. KIRSTUKAS
(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P.Q.

T. Laurinaitis

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117-6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd. / Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

Kai rusai (pirmojo pa- saulinio karo metu) pasi- traukė iš Lietuvos, mes pamatėme, kad visa Lie- tuva buvo išmarginta len- kiškomis salomis salelė- mis. Nė vienas Lietuvos kampelis nebuvo nepa- liestas polonizacijos. Ir kaip visa tai buvo lenkų atsiekta? Ogi per bažny- čią!

Daugumoje Lietuvos bažnyčių jau lenkų kalba turėjo lygias teises su lietuvių kalba - vienas sekmadienis buvo lietu- viškai, antras - lenkiškai. Rusai, kurie buvo užtvin- dę Lietuvą, pasitraukė, bet tos "tuteišų" salos ir salelės nepasitraukė. Štai iš kur pirmasis pavojus lietuvių tautai. Jei lietu- viai aktyviai dalyvauja antireliginėje propagan- doje, tai dėl to, kad jie tu- ri pagrindo. Jei katalikiš- koji religija yra izoliaci- ja prieš rusifikaciją, tai ta pati religija yra geras laidas polonizacijai.

Lenkų okupacijos metu Vilniaus miesto gatvėse prakalbėti lietuviškai bu- vo pavojinga. Jei po 2-jo pasaulinio karo padėtis Vilniui nebūtų pasikeitu- si, tai ar šiandien galėtume išgirsti Vilniuje lie- tuviškai kalbant? Aišku, kad ne! Ne tik tai po 5 val. vakaro (kun. Juzevičius sako, kad Vilniuje daugiau lietuviškai kalbančių po 5 val. vakaro, kai lietuviai apleidžia įstaigas.), bet ir po šeštos. Šiandien yra kitaip. Lietuvis jau nebi- jo viešose vietose lietu- viškai kalbėti. Vadinasi, nežiūrint rusų atplū- džio, lietuviškas elemen- tas Vilniuje stiprėja.

Caristinės Rusijos ir Lenkijos okupacijos metu lietuviškumas buvo slopi- namas smurtu, o dabar- be smurto. Tiesa, lietu- viškumui grėsia pavojus nuo rusų atplūdžio. Upė tvinksta, vanduo kyla, bet dar nežinome, ar užlies mūsų namus. Vanduo ky- la, tai kyla, bet dar neži- nome, ar potvynis bus, ar nebus. Onamai jau dega. Tai ką reikia daryti, ar potvynio laukti, ar namus gesinti? Aišku, gaisrą ge- sinti. Jau sudegė Gardi- nas ir Lyda. Dega Vilnius ir Suvalkai. Vilnius, nors ir sunkiomis aplinkybė- mis, gesinamas. Okas da-

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

PASAKA BE GALO
— Kodėl šiaudų nevezate?
— Mašinų laukiame.
— O jeigu mašinos neat- važiuos?
— Arkliais vešime.
— O kodėl dabar arkliais nevezate?
— Mašinų laukiame.
— O jei mašinos neatva- žiuos?...

PATIKO
— Kas tau labiausiai kon- certe patiko?
— Tai kad aš jos pavar- des nežinau.

VALGYKLOJE
— Ar šaltų valgių turite?
— Kiek tik tai norite. Jau viskas atsalė.

ONUTĖS PARASAS PO NUOTRAUKA
Mes nevažinėjame autobusais todėl, kad levelis taupo pinigus. "Zaporo žiečiui" pirkti 1978 metais.

"ŠLUOTA", satyros ir humoro žurnalas.

roma su Suvalkais? Nie-

ko. Atrodo, kad net bijoma išsistarti, jog Suvalkai pri- klauso Lietuvai. Žiūrėki- te, lenkai sako, jiems ne- užtenka Vilniaus, jie ir Suvalkų nori. Gal ir Kau- no panorė. Spaudos pa- reiga jiems atsakyti: aiš- ku, kad nori; jei plėšikai atėmė pinigus ir laikrodį, tai savininkas turi teisę atgauti ir pinigus ir laik- rodį.

Lietuvių išeivių spau- dos pareiga priminti savo skaitytojams, kad didžiau- sias pavojus lietuvišku- mui vis dar tebegresia iš lenkų pusės. Kad lietuviai, kovodami prieš rusifika- ciją, stebėtų ir lenkų veik- lą. Lietuvių spauda, skelb- dama tokias nuomones (pav., kad lietuviai neat- silaikys prieš rusifikaci- ją), gali nuslopinti lietu- vių kovos dvasią ir įstum- ti juos į desperaciją. Ne-

turėdami kitokios išei- ties, jie gali kristi į len- kų glėbį, ko lenkai per sa- vo agentus ir siekia.

Kun. Juzevičius i reika- lą žiūri pro religinius akinius. Kitaip ir negali būti, nes jis yra kunigas. Daugelis kunigų taip ap- sipratę su lenkiškumu Lietuvoje, kad jiems at- rodo, jog tai normalus da- lykas. Jie lenkiškume ne- mato nieko blogo. Jei lie- tuviai neatsilaikys prieš polonizaciją, tai jiems nenuostabu, bet jei prieš rusifikaciją, tai jau blo- gai. Tikras lietuvis pa- triotas i reikalą žiūri ki- taip. Jam kiekvienas yra priešas, kuris nori jį nu- tautinti.

Kas liečia antireliginę veiklą dabartinėje Lietu- voje, tai galima tiek pa- sakyti. Religija savo už- davinius atgyveno, todėl nieko stebėtino, kad susi- pratę žmonės stengiasi kaip galima greičiau ir fanatikus atpalaiduoti nuo religinių varžtų. Visa ne- Nukelta į 8 psl.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ — sutraukiančią hemorojus

-- Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią su- traukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas at- rado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebiančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnė- jant skausmams įvykdo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - re- zultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugelį mė- nesų.

To buvo pasiekta naudojant gydo- mąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Pre- paration H" vardu. Prašykite viso- se vaistinėse. Pinigų bus gražinti jei nebūsate patenkinti.

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktorius

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE LASALLE 366-0330

Naujų: 366-7818
Naudotų: 366-5691

La Salle Automobile Inc.

RES. M.L. DAIGNEAULT, 7635 BOUL. LASALLE - LA SALLE

JOE'S BUTCHER & GROCERY

LAURINAITIS JUOZAS

ALUS, MINKŠTI GĖRIMAI IR VISOKI MAISTO PRODUKTAI.

PRITYRĖS ŠVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ LIETUVIŠKAM SKONIUI DEŠRŲ GAMINTOJAS.

PRISTATYMAS GREITAS IR SAŽINGAS | NAMUS, SALES VISOSE MIESTO DALYSE.

1978 Frontenac Street, Montreal,

/ Prie požeminio "METRO" stoties./

TEL. 524-0209

TORONTO

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME
5% už depozitus
5½% už šėrus

DUODAME
mortgicijus iš 7%
asm. paskolas iš 7%
MILIJONŲ DOLERIŲ.

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

Ivairūs sudėties maisto siuntiniai, automobiliai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, planiniai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodis, kilimai, baldai, butai (apartamentai), poilsis kurortuose, poilsis kurorte

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių modėlių ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronto, prašome savo sudarytus siuntinius bei akcijas siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Siūninti ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turite neaiškumų, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti, mielai patarsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir patarnaus patarnauti ateičiai.

**LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.**

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALOZA

MANO KELIONĖ ČEKOSLOVAKIJON

Aloyzas Stankevičius (Alain Stanké), neseniai buvo siųstas prancūzų laikraščio "Dimanche-Matin, Perspectives" į Čekoslovakiją aprašyti teny kščių įvykius. Čia spausdinamas jo straipsnis vertimas, kuris pasirodė tame laikraštyje 1968 m. lapkričio 9 d., Montrealyje.

(Tęsinys iš 48 nr.).

Pakely sutinkame sovietų karinius automobilius, džypus, sunkvežimius, šarvuotus. Visos mašinos yra pažymėtos didele balta juosta, reiškiančia Varšuvos pakto pajėgas. Kas kartą, kai tik šoferis pamato rusų kareivius, jis atsidūsta. Kartais jis sumurma vieną žodį, visuomet tą patį: — Banditi!

Susidomėjęs mūsų kalbom, blondinas vyrukas ateina arčiau mūsų, i autobuso priekį. Jis kalba taipgi angliškai. Staiga aš tampa vertėju. Čekas kalba vokiškai, aš padėdamas suomiui, verčiu į anglų kalbą. Tai mažasis Babelio bokštas.

— Ko jūs čia atvažiuot? — klausia šoferis.

Suomis, kiek pagalvojęs, nenoromis pasako, kad esąs žurnalistas. Dėl tokio atvirumo, man nieko kito neliko daryti, kaip irgi prisipažinti. Šoferio veidas prašvito. Jis paleidžia savo vairą, spausdamas mums rankas.

— Reikia viską ir visur stebėti, viską papasakoti ir aprašyti! — beveik maldaudamas prašo mūsų draugas. — Viską, viską!

Mes pagaliau atvažiavome ir išsiskiriame su šiais žodžiais. Kiek vėliau, kai suomis ir aš ilipomė į taką, mūsų draugas šoferis mums rėkia

Iš tolo:

— Dikui, dikui! (ačiū, ačiū) Prahoje aš nuvažiuoju tiesiai į seną kvartalą Mala Strana, pas savo draugą Vilemą P., čeką, su kuriuo susipažinome Montrealyje per Expo 67. Pats Vilemas man atidaro duris. Jis tiesiog netiki, kad tai aš. Keletą sekundžių mes nerandame žodžio.

— Tai kvailystė, — barasi Vilemas. — Tu pasirinkai tokį laiką turizmui!

Vilemas paima mano čemodaną ir užtrenkia duris paskui mane. Mano draugas yra studentas. Bematant jis atkėmė dvi bonkas Pilseno alaus ir štai mes pasirodę kalbėti.

— Kaip gyvuojas Jaroslav? Ales ir Olga?

— Jie neblogoi laikosi, — sako Vilemas, — bet jau keletą dienų kaip neturiu jokių žinių apie juos. — Išvažiuo! Kur tai? Austriją ar Vokietiją. Jie sugalvojo palaukti tenai, kol viskas susitvarkys.

— O kaip su komiku Hernicek (artistas iš Kinoautomat, čekoslovakų pavilijono Expo 67)?

— Man rodos, kad jis Vienoj. Sakoma, kad tūkst. tančiai tokių yra išbarmyti po visą pasaulį. Jie laukia.

— Ar rusų kareiviai nepasirodę apleisti Čekoslovakiją?

Uždažytos rodyklės, kad suklaidentų okupantus.

Vilemas patraukia pečiais.

— Jie pradėjo savo "netikrą pasitraukimą" šią naktį. Nuo pat ryto nėra nei vieno tanko miesto centre. Deja, jie nepertoliausiai randasi.

Vilemas suspaudęs lūpas pradeda man pasakoti apie savo pergyventas dienas.

— Atvykę į Venceslas aikštę, — pasakoja jis, — rusai manė, kad muziejus yra tikrumo radijo stotis. Jie pradėjo į jį šaudyti. Jie buvo, kaip pamišę. Jie net nežinojo, kur jie randasi. Vieni manė, kad jie Vakarų Vokietijoje, kiti Vengrijoje ar net Prancūzijoje. Tie, kurie geriau nusimanė, buvo tikri, kad Čekoslovakija

buvo užkariauta vokiečių. Jie manė, kad mes juos sutiksime, kaip išlaisvintuos. Jie buvo žmonių nušvilpti.

Vilemas kalba kaip žmogus, daug sunkaus pergyvenęs:

— Jie buvo tikri blaurybės. Su savo tankais jie suvėžino nekaltus vaikus, merginas. Jie nušovė vieną motiną, kurios vienintelis nusikaltimas buvo, kad jinai dėvėjo čekų tautinių spalvų suknelę. Kai jie pamatė betikslą agresiją, juos apėmė panika. Jie nežinojo, kaip elgtis. Vienas jų, aukšto rango karininkas, net nušovė Prahoje, paleisdamas kulką sau į galvą. Be to, jie buvo priversti pakeisti pirmus vienetus

naujais; pirmieji kareiviai buvo per daug demoralizuoti. Kas yra gera, tai, kad grįžę pas save, rusų kareiviai papasakos viską, ką jie matė ir tai kas įvyko. Jie pradėjo nepasitikėti savo vadais. Jie neakli, jie matė, kad čekai čia gerai gyvena. Pas mus viena šeima iš keturių turi nuosavą mašiną; pas juos tai viena iš keturių dešimties.

Mūsų pasikalbėjimas tęsiasi iki vėlaus popiečio. Pagaliau Vilemas pasiūlo su savo motociklu aprodyti miestą.

Visur kur tik mes važiuojame, kelio rodyklės yra uždažytos. Kai kurios rodo rodyklės su užrašu "Maskva-1800 kilometrų". Gatvių pavadinimai ir na-

mų numeriai nuplėšti. Per mūsų pasivažinėjimą aš pastebėjau apie 30 Dubček gatvių pavadinimų ir tiek pat Svobodos. Tai nauji pavadinimai, kuriuos čekų lyderių draugai užklįjavo ant senų pavadinimų. Visos krautuvės, restoranai, įstaigos ir daug privačių namų turi išstatę Svobodos ir Dubček portretus su užrašu: "Rezumime, verime, verni zustaneme!" (Mes esame su Jumis, būdangus iki visų dalykų atnaujiname su mumis).

Visur matosi ant sienų dažais užrašyta "Svoboda" — čekų prezidento pavardė, kuri kartu reiškia ir "Laisvė".

Mane domino kiti užrašai, kuriuos mano draugas man išverčia:

"Tunieko negini, tu užmuši laisvę!"

Mažas plakatas, vienos gatvės kampe: "1938: Hitleris - 1968: Brežnevas. Linksmų sukaktuvių!"

Ant vieno tilto užrašas: "Ivanai, grįžk namo. Netaša guli su Petrovu!"

Toliau matosi: "Ruski domoi!" (Rusai namo!)

Ant vienos sienos klausimas, parašytas rusiškai: "Počemu?" (Kodėl?)

Visur matosi rusiškos žvaigždės su vokiečių svastika vidury. Arba, kad prisiminti vokiečių invaziją, užrašas: SS-SR (SS-Sovietų Sąjunga).

Važiuojant tolyn, randame Lenino patarimą: "Mokykitės, mokykitės", o žemiau parašas: "Mes mokinomės".

Sekantis užrašas sako: "Leninai, kelkis, Brežnevas iš proto išėjo!"

Dar vienas: "Neprisitinkite prie svetimų čekų kareivių-epidemija siauria!"

Ir visur ant mažų mūrinių sienų, kaip ir ant didelių, vienas žodis užrašytas: "Okupantai!"

Bet pagaliau buvo duotas įsakymas: Visur, moterys, vyrai ir jaunuoliai, turi nuvalyti šiuos protesto šūkius.

BUS DAUGIAU.

WINDSOR

NAUJAS

PREKYBININKAS

Mūsų bičiulis visuomenininkas, N. L. bendradar-

paifistai iš įsitikinimo, būtų galėjęs atsisakyti nuo kariuomenės, bet jis to nedarė, manydamas, kad reikia tarnauti savo tautai karo laiku, ir reikia ją ginti ir ginklu, kada užpulta. Jam siūlė tapti prezidentu Whittier College Jis atsisakė. Būdamas futbolo komandoje, dažnai girdėjęs savo "coach" sakt: "You must hate to lose, you must fight".

Nixonas tą posakį paėmė kaip kokį gyvenimo motto ir savo politiniame gyvenime. Jis vedė 1940 metais, birželio mėnesį. Tai buvo didelės meilės moterys. Paklaustas apie savo dukrų vedybas, Nixon juokdamasis atsako: "Klausk mane apie Vietnamą, apie Civil rights, aš atsakysiu. Jeigu nori sužinoti ką nors apie mano dukterų vedybas, klausk jų". Reikia pasakyti, kad Nixono kelionė į Baltuosius Rūmus nebuvo lengva, bet jis atsieik savo ištverme ir darbu.

SKELBIMAS

Dievo Karalystės

Žinios

6

Tema: Pristikėlimas iš Numirusių

(Tęsinys)

Patvirtindamas šią išvadą, Apaštalias Povilas pasakė: "Jis (Dievas) siųs jums apskelbtąjį Jėzų Kristų, kurį turėjo paimti dangus iki visų dalykų atnaujinimo, apie ką yra kalbėjęs Dievas nuo amžių savo šventųjų pranašų.

Jau Mozė pasakė: Viešpats, jūsų Dievas, pažadins jums pranašą (Kristų) iš jūsų brolių (Dievo išrinktosios) tautos tarpo, kaip mane.

Jo jūs turite klausyti visuose dalykuose, ką tik jis kalbės. Kiekviena gi siela, kuri neklausytų to pranašo, bus išdalys žmonių tarpo — numirs antra mirtimi, iš kurios jau nebebus prisikėlimo. — Ap. Darb. 3:20-23.

Panašių pažadėjimų davė patys Jėzus, tardamas: "Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, jei kas laikysis mano žodžius, tas nematys mirties per amžius". (Jonas 8:15). Ir vėl jo pasakymas: "Aš atsišaukiu ir gyvybę; kas tiki į mane, nors ir būtų miręs, bus gyvas, ir kiekvienas, kurs gyvas (prikeltas ir atgaivintas) ir į mane tiki, nemirs per amžius". — Jono Ev. 11:25-26.

Sventasis Raštas parodo, kad iš mirusiųjų bus prikelti net ir vaikai, mūsų mylimi kūdikiai, kurie buvo žiaurios mirties išplėšti.

Jeremijas buvo vienas iš šventųjų Dievo pranašų ir trisdešimt pirmame savo pranašystės skyriuje jis davė mum brangų pažadėjimą apie sugrąžinimą iš kapų vaikų, kurie buvo savo kūdikystėje mirties atimti.

Nors ir tą pranašystę ypatingai kalba apie vaikučius, kurie buvo nužudyti žiauriojo valdovo Erodo įsakymu Jėzaus gimimo metu, vis tiek juos žadina su gražinti gyvenimą visus, kurie mirė kūdikystėje.

Kaip labai malonu bus motinoms gauti atgal iš mirties savo brangius vaikučius ir auginti juos kad jie niekas nebūtų buvę mirusiais. Tasai pažadėjimas šitai skaitosi:

"Štai ką sako Viešpats: Ramoje girdisi balsas: rauda, dejavimas ir verksmas: Raketė verkia savo vaikų ir nenori duotis nuraminti, nes jų nėra. Štai ką Viešpats sako: "Tegul tegul tavo akys nebeašaroja, nes nutilsta tavo verksmo balsas, ir yra užmokesnio tavo vargui; jie sugrįš iš neprietelio šalies (iš mirties, nes mirtis vadinama neprieteliu).

Yra vilties tavo atečiai, sako Viešpats, ir tavo vaikai sugrįš į rūšies restoranų privilegiją tavo ribas". — Jer. 31:15-17.

(Bus daugiau)

Kas įdomiautės apie Tiesą, mes prisijusim veltui knygelių.

Kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Bible Students,
212 E. 3rd Street,
Spring Valley, Ill. 61362

L. G.

KELEIVIS

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 61-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Jau galima gauti 1969 m. Keleivio Kalendorių

Kaina \$1.00.

KELEIVIS

636 Broadway,

So. Boston, Mass. 02127

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių
Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v.p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

Angštis nuostimčiai už indėlius
Prieinamos skolimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės
ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų
parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

NAUJU METŲ SUTIKIMAS

KLB Hamiltono apylin-
kės v-ba ruošia šių metų
paskutinįjį parengimą -
Naujų Metų sutikimą Jau-
nimo Centre ir, jaunesnio
amžiaus jaunimui, para-
pijos salėje.

Hamiltono apylinkės
v-ba kviečia visus tautie-
čius dalyvauti bendrame
Naujų Metų sutikime. Gir-
dėsite gražią muziką,
jausite malonią lietuviš-

ką nuotaiką. Nė vienas ne-
likite namuose, nes visi
keliai veda į Jaunimo
Centrą. Muzika nuo 8.30
val. vak. Salė atidara nuo
7.00 val. vak. iki 2.00 val.
ryto. Bilietus prašome
išsigyti pas valdybos na-
rius. Bilietų kaina suau-
gusiems (įėjimas ir 6
stiklučiai degtinė) 8.00
dol. Studentams (be deg-
tinės) 2.50 dol., o jaunes-
nio amžiaus jaunimui pa-
rapijos salėje - 1.00 dol.
Hamiltono Apyl. V-ba

ATKELTA iš 2 psl.
JIE NEBIOJO MIRT...

Kasperavičius, Povilas
Stravinskas ir Klemen-
sas Maceina. Žuvusiųjų
lavonus bolševikai nume-
tė Garliavos milicijos
kieme, kur jie išguldė 3
savaites. Per tą laiką juos
apgraudė katės ir šunės.
Po to jų lavonus suvertė į
pakeles griovį, kur jie iš-
buvo iki pavasario.

* 1946 m. rudenį, į Jos-
vainių MVD-istų ir istre-
bitelių rankas per kauty-
nes, pateko du Lietuvos
laisvės kovotojai - parti-
zanai. Vienas iš jų - su-
naukai sužeistas. Istrebitė-
liai, broliai Dzikai, su-
žeistąjį partizaną žiauriai
kankindami, užmušė. Po
to nuplovė jo galvą,
pamovė ant mieto ir pri-
vertė gyvą partizaną iš-
niekinto žuvusiojo brolio
partizano galvą nešioti
Josvainių miestelio gat-
vėmis visą savaitę.

* 1946 m. sausio mėn. 22
d. Balbieriškio enkave-
distai žiauriai nukankino
į jų rankas pakliuvusį
Vaidoto būrio partizaną
Juozą Višniauską. Jį dar
gyvą, sužeistą ir žiauriai
sumušė, už rankų priri-
šę, tris dienas vedžiojo
po miestelį, rodydami
žmonėms. Vėliau jo lavo-
ną šešias dienas išlaikė
aiškštėje. Galop miestelio
sąslavyne pakorė.

* 1947 m. vasarą prie Ne-
muno, ties Krištoniais, L.
L.K. partizanai, atkaklio-
se kautynėse su daug di-
desnėmis bolševikų jėgo-
mis neteko devynių kovo-
tojų. Jų tarpe garbingoje
kovojo žuvo karininko A.
Juozapavičiaus grupės
vadas Juozas Kavaliaus-
kas - Rūta.

* 1947 m. gruodžio mėn.
3-4 dienomis L.L.K. par-
tizanai prie Vankiškių
kaimo, Miroslovo vlsč.,
puolė ir sunaikino aštu-
niolikos bolševikų akty-
vistų grupę.

* 1949 m. vasarį, kauty-
nėse su bolševikais gar-
bingoje kovoje žuvo Sala-
miesčio partizanų būrio
vadas Jonas Dovainis, Al-
fonsas Banionis, Bronius
Masulis, Bronius Šimke-
vičius, Petras Bačionis,
Vytautas Mikonis ir Jo-
nuška.

LK MINDAUGO ŠAULIŲ KUOP. SPORTOKLUBAS

"TAURAS"

Ilgus metus sėkmingai
veikęs Montrealio Lietu-
vių sporto klubas "Tau-
ras", nuo š. m. gruodžio
mėn. 1 dienos įsijungė
į LK Mindaugo šaulių kuopą,
kaip atskira š. kuopos
sporto sekcija, LK Min-
daugo šaulių kuopos spor-
to klubas "Tauras" var-
du.

Iki šiol buvęs "Tauro"
vadovas Romas Otto ir
toliau palieka eitose pa-
reigose, kartu įeidamas
kuopos valdybos sudėtin.
Vyrų krepšinio komandos
kapitonas ir treneris yra
inž. Vitolis Šipelis.

Vyrų komanda šiuo me-
tu sėkmingai dalyvauja
Montrealio miesto B kla-
sės lygoje. Komandai už-
sakytos naujos unifor-
mos.

Ateityje yra numatoma
sudaryti jaunių berniukų
ir mergaičių krepšinio
komandos ir atgaivinti ir
kitas sporto šakas.

Visas Montrealio lietu-
vių sportuojantis jauni-
mas yra maloniai kvie-
čiamas jungtis į "Tauro"
eiles. Norintieji prašomi
kreiptis į klubo vadovą
Romą Otto. Norintieji būti
"Tauro" nariais, nėra
verčiami būti šauliais,
tačiau, norintieji jais bū-
ti, bus mielai priimami.

Visi Mindaugo šaulių
kuopos nariai, kuopos val-
dyba ir "Trimito Aidas"
džiaugiasi ir sveikina vi-
są sportuojantį jaunimą
"Tauro" eilėse, kurie su-
darė pirmą sporto klubą
L. Š. S. T. gretose.

Organizuojamo Jūrų
šaulių skyriaus, prie LK
Mindaugo š. kuopos, or-
ganizacinį branduolį su-
daro Centro valdybos įga-
liotinis J. Zavys ir Br.
Kirstukas. Kviečiami bu-
vę jūreiviai, jūrų skautai
ir visi vandens sporto
mėgėjai, ypatingai turin-
tieji nuosavas valtis,
jungtis į organizuojamus
Jūrų šaulius.

Kuopon įstojo naujai at-
vykęs Aušros Vartų para-
pijos klebonas, kun. L.
Zaremba, S. J.

ST. CATHARINES, ONTARIO

SLA 278 Kp., ST. CATHARINES, Ont. RENGIA IŠKILMINGA

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

KURIS ĮVYKS š. m. gruodžio mėn. 31 d. ST. DENIS SALEJE (Lake ir
Carlton g-vių kampas). Salė bus atidara jau nuo 8 val. vakaro.

Programoje: * 12 val. LB St. Catharines Apyl. p-k'o žodis.

* Tautos Himnas pritariant orkestrui.

* Šampanas ir daina "Pakelkim taure linksmybės"
(muzika Verdi).

* Veiks bufetas su įvairiais gėrimais ir užkandžiais.

* Gražių fantų loterija.

Rengėjai maloniai kviečia visus St. Catharines ir apylinkės lietuvius at-
vykti ir kartu praleisti šiuos Laisvės Kovos Metus ir linksmai sutikti
Naujus 1969-tus.

Pensininkams ir studentams įėjimas tik pusė kainos. Rengėjams būtų
didelis palengvinimas, jei visi įsigytų bilietus galimai ankščiau.

SLA 278 Kuopa.

SLA ŽINIOS

Kaip ir kiekvienais me-
tais, taip ir šiais SLA 278
kuopa rengia N. Metų su-
tikimą, kuris įvyks gruodžio
mėn. 31 d. St. Denis
salėje. Bilietus prašome
išsigyti kiek galima anks-
čiau. Koresp.

TŽ. nr. 45, iš lapkričio
mėn. 7d. koresp. iš St. Ca-
tharines tilpo keletas ži-
nučių iš kurių viena gan
įdomi: renkant naują apy-
linkės valdybą, susirinki-
mas buvo gan triukšmin-
gas! Visų pirma turime
pabrėžti, jog virš pamir-
nėtas triukšmas ir gavosi
dėl senos apyl. v-bos ne-
apdairumo, ar tai dėl ap-
sileidimo: A. v-ba laiku
nėpaimformavo susirin-
kusius, jog revizijos ko-
misija nėra patikrinusi
kasos stovio bei invento-
riaus ir atitinkamas ak-
tas nėra sustatytas. Jau
diskusijoms įpusėjus, bu-
vo pasiūlyta susirinkimą
nutraukti iki rev. kom. pa-
ruoš tikrinimo aktą, bet
daugumai pageidaujant,
susirinkimas buvo tęsia-
mas, su sąlyga, jog naujo-
ji v-ba kasos bei inven-
toriaus nepriims iki ne-
bus gautas rev. k-jos ti-
krinimo aktas.

Toliau yra pasakyta,
jog senoji v-ba yra net
daugiau nuveikusi už pra-
eityje buvusias ir su mū-
su lietuviškais reikalais
yra supažindinusi šio
krašto žmones. Tai nėra
jokia naujiena ir laurų
vainikas už tai nepriklau-
so. Kas dėl kanadiečių, tai
jie ir praeityje, įvairio-
mis progomis, buvo supa-
žindinti su mūsų byla. Jau
net keli parlamento ats-
tovai ir vietos burmistrai
yra kalbėję mūsų minėji-
muose, o taip pat ir per
vietos radio stotį CKTB,
buvo kalbėta. Gal šiuo at-
veju ir tiktų senajai val-
dybai šis gražus kompli-
mentas: pagirų puodas
niekad nėra taukuotas.

Taip, yra tikra tiesa,
kad pirmas nauj. v-bai
rinkti kandidatų sąrašas
susirinkusiųjų buvo nu-
švilptas ir tik patiekus
kitą sąstatą, nauj. v-ba
buvo be jokio triukšmo
išrinkta. Atrodo, kad an-
tras nauj. v-bos sąstatas
yra daugiau visuomeniš-
kas ir tikėkime, jog nauj.
v-ba pajėgs mūsų lietu-
višką koloniją daugiau
sucementuoti.

Nors žinoma, mūsų val-
dybų tinkamumą galime
nuspręsti tik iš nuveiktų
jų darbų jų kadencijos pa-
baigoje.

Prie naujosios v-bos
buvo sudarytos ir sutiko
įsijungti į bendrą veiklą
šios komisijos: Kultūros
- Švietimo k-ją, atstovas
S. Setkus, Jaunimo sekci-
jos, L. Grigaitė ir M. Set-
kus, T. Fondo, J. Girevi-
čius, Šalpos Fondo, valdy-
bos narys, Juozas Grigas.
Kaip matome nauj. v-ba
jau savo kadencijos pra-
džioje užsimojo plates-
niai veiklai. Jei tik sąly-
gos susidarys palankios,
tai bus bandoma leisti
mūsų apylinkės biuletinį.
Naujoji valdyba dės vi-
sas pastangas glaudes-
niam bendradarbiavimui
su visomis vietos organi-
zacijomis ir su visais
Niagara pusiasalio lietu-
viais.

* Prieš nekurį laiką St.
Catharinėje apsigyveno
A. Lukas. Nors jau senyvo
amžiaus, bet dar gana ju-
drus. Praeityje A. Lukas
buvo aktyvus įvairių or-
ganizacijų rėmėjas. Jis
savo lėšomis yra išleides
vieną iš gražių rašyt.
Alės Rūtos knygą "Žemės
Šauksmas".

Valdyba sveikina nau-
jąjį gyventoją mūsų kolo-
nijoje ir linki taip pat įsi-
jungti į mūsų organizaci-
nė veiklą. Valdyba.

Čikagoje įsisteigė šau-
lių rinktinė, kurią sudaro
Čikagoje esančios šaulių
kuopos. Rinktinės valdy-
bos pirmininkas, išrink-
tas š. Tomkus. Tai jau an-
troji šaulių rinktinė po
Kanados šaulių rinktinės,
kuri buvo įsteigta 1968 m.
birželio mėn. 22 d. Toron-
te, pirmojo Kanados šau-
lių suvažiavimo metu.

Šaulių s-gos studijų sa-
vaitė įvyks Dainavoje nuo
birželio 16 iki 23 dienos
ateinančiais metais. Sto-
vyklai patalpas jau užsa-
kė St. Butkaus š. kuopos
valdyba. Jau pats laikas
pradėti rūpintis, kad sto-
vykloj kiek galima dides-
nis skaičius dalyvautų.
J. Š.

riams dividendais už šė-
rus arba kuriems nors
bendriems reikalams su-
sirikimo nuožūra. Tai-
gi, kreditų unijų tikslai
visų vienodi, tačiau ke-
liai jų atsiekimui gali
gerokai skirtis.

Palūkanos už paskolas
ir santaupas Kanadoj per
paskutiniuosius dvejus

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1968 M.

Artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome tris specialiai suda-
rytus siuntinius iš tokių dalykų, kurie labiausiai yra reikalingi
Lietuvoje ir ištikimųjų būtų naudingi Jūsų giminėms.

MĖSŲS KALĖDINIS 1968.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztukas, itališkas,
vyriškas arba moteriškas nailoninis lietaištis, 3/4 jardo vilnonės
angliškos vyriškas kostiumui medžiagos, vilnonė sijonui medžia-
ga, 3 jardi labai gražios moteriškas kostiumui medžiagos, puikūs
vyriški nailoniniai marškiniai arba nailoninė bliuskutė, 1 dėžė šo-
koladinių saldinių, 20 anglišių geriausios rūšies cigarečių -- \$100.

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1968.

Komplektas moteriškų rūbų (labai ten reikalingi), gėlėta arba su or-
namentais vilnonė skarelė, 3 jardi vilnonės moteriškas kostiumui-
creplene medžiagos, gražus moteriškas megztukas, 3 jardi vilno-
nės paltui medžiagos, 2/4 jardo vilnonės suknelei medžiagos -- \$100.

MAISTO SIUNTINYS 1968.

1/2 svaro arbatos, 1 sv. kokavos, 6 sv. geriausios rūšies baltų miltų,
2 sv. ryžių, 1/4 sv. pipirų, 1/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1-
dėžė nescafe, 3 sv. geriausios rūšies kiaušinių taukų, 1 sv. šokola-
dinių saldinių -- \$30.

Taip pat į bet kurį rūbų siuntinį galima dėti žemiau išvardinti
dalykai, kurie visada yra naudingi ir laukiami Lietuvoje:

Vilnonė skarelė \$4.50, nailoniniai itališki lietaištis \$12.00, vy-
riški arba moteriški megztukai \$14.00, vyriškos arba moteriškos nai-
loninės arba vilnonės kojinės \$2.50, labai geras parkeris firmos
"Parker" \$9.00, sveicariški laikrodžiai \$15.00, vyriški
nailoniniai marškiniai \$8.00.

BALTIC STORES LTD., (Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND.
TELEF. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas suda-
ro iš mūsų kainoraščio ir taip pat, prisiunčiame Jūsų pačių paruoš-
tus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda Jums teisę gauti INCOME TAX
sumažinimą.

Atstovai: A. Kusinskis, 167 Collene Street apt. 2 Sudbury, Ont.,
L. Radzevičius, 530 Windermere Ave. Toronto 9, Ont.,
762-7845.

metus pakilo apie 50% .

Kredito unijų tarpe tatau
iššaukė didelius nuomo-
nių skirtumus. Vienos iš
jų prisitaikė prie rinkos
sąlygų ir pasekė bankus
išsivesdamos naujas san-
taupų rūšis ir aukštesnio
palūkano procento ir pa-
keldamos palūkanas už
paskolas, o kitos pasilik-
prie įprastų šėrų ir depo-
zity sąskaitų su maždaug
tomis pat palūkanomis
kaip santaupoms, taip ir
paskoloms.

Kodėl vienoms atrodo
tiksliau eiti su rinka,
o kitoms laikytis "senos
vagos"? Mus, žinoma, la-
biausiai įdomia mūsų
pačių lietuviškų kredito
unijų laikysena.

KĄ NARIAI GAVO 1967 M?

Pirmiausia pravartu
konstatuoti, kad aukščia-
u paminėtas nusistatymų
skirtumas išryškėjo tik
šiais paskutiniais 1968
metais. Anksčiau palūka-
nos už santaupas ir pa-
skolas visose keturiose
lietuviškose kredito uni-
jose mažai tesiskyrė.

Tatau gan vaizdžiai ro-
do žemiau dedamos len-
telės, sudarytos iš jų 1967
metų balansų. Santaupų ir
paskolų dydis šiam paly-
ginimui buvo išvestas iš
1967 metų vidurkių, imant
pradžios ir pabaigos me-
tų balansus.

Lietuviškos kredito
unijos savo nariams už
santaupas 1967 metais iš-
mokėjo:

Šėrų ir Dep. vidurkis	Išmokėta Divid. ir Palūkanų	Nariai gavo už \$ 100
-----------------------------	-----------------------------------	-----------------------------

Litas	1,920,567	85,909	4.47
Parama	2,721,434	119,368	4.39
Prisikėlimas	2,335,424	103,098	4.41
Talka	1,163,797	48,418	4.16
Viso:	8,141,222	356,793	4.38

Nors 1967 m. "Litas"
mokėjo tik 5.25% už šė-
rus ir 4.4% už depozitus,
o Toronto unijos po 5.50%
už šėrus ir 4.75% už de-
pozitus, tačiau tikrumoje
už \$ 100 santaupų "Lito"
nariai gavo daugiausiai.
To reiškio priežastis
labai paprasta: "Lite" 3
ketvirtadaliai visų san-
taupų buvo šėruose iš
5.25% ir tik 1 ketvirtada-
lis depozituose iš 4.4%,
o Toronto kredito unijose

Paskolų Sumos Vidurkis	Gauta Palūkanų	Palūkanų už \$ 100	
Litas	1,785,007	131,460	7.36
Parama	2,443,054	171,102	7.00
Prisikėlimas	1,942,178	128,330	6.61
Talka	1,046,168	77,733	7.43
Viso:	7,216,407	508,625	7.05

Bus daugiau.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.
Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktorių: Gražvydas Lezauskas.

Administracijos adresas: Juozas Urbelis.

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill, 60160 USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 5 dol. metams.

Iš kairės: A. Urbanavičienė, J. Strelionė, J. Jukonienė, V. Dikaitienė,
Pr. Tekutienė, M. Kasperavičienė ir M. Grinkienė. Foto: P. Dikaitis.

Kuopos moterys šaulės
pasisiuvė naujas, gražias,
pilkos spalvos uniformas,
panašias į buvusias Lie-
tuvoje, naujai pritaikin-
damos modernesnio su-
kirpimo kepuraites, ku-
rios yra praktiškos ir
gražios. Moterų skyriui
vadovauja š. J. Jukonienė.

Mindaugo šaulių kuopos
moterų skyrius 1969 m.
vasario 1 dieną, Aušros
Vartų salėje, rengia dide-
lį puikų Žiemos Vakarą-
balių su menine progra-
ma "Subatvakaris", kurį
paruosė kuopos scenos
mėgėjų grupė.

(Ved. P. Rudinsko pranešimo
santrauka diskusijai "Lito"
pabūvui).

Visų kredito unijų pa-
grindinis uždavinys yra
efektyvus ir pigus patar-
navimas savo nariams.

Montreal

LITAS

Nė viena kredito unija ne-
siekia sau didelių pelnų
ar didelių kapitalų. Apmo-
kėjus operacines išlaidas
ir pervedus į atsargos ka-
pitalus įstatymu nustaty-
tą procentą, visas kitas
pelnas paskirstomas na-

MONTREAL

SKUBĖKITE ĮTEIKTI
KALĖDINIUS SVEIKINI-
MUS BEI SKELBIMUS

Visi, kurie planuoja atspausdinti mūsų savaitraštyje sveikinimus, linkėjimus bei skelbimus Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga, prašomi tai daryti nedelsiant. Kalėdinis, padidintas, "Nepriklausomos Lietuvos" numeris pasirodys gruodžio prieskalėdinę savaitę.

SPAUDOS BENDROVĖS
VALDYBOS POSĖDIS

Š. m. gruodžio mėn. 10 dieną, 8 v. v., "Nepriklausomos Lietuvos" redakcijos patalpose, įvyko Spaudos bendrovės "Nepriklausoma Lietuva" valdybos posėdis. Buvo apsvaistytas visa eilė svarbių savitrašio pertvarkymo reikalų ir problemų.

KAS NAUJO ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJE

- Šį penktadienį, gruodžio mėn. 13 dieną, Vyrų draugija ruošia austrių (oyster) pobūvį. Pobūvis įvyks parapijos salėje.
- Šv. Elzbieta draugijos vakarienės pelnas - 941 doleris ir 46 centai - paskirtas bažnyčios dažiui.
- Kun. kleb. dr. F. Jucevičius išvyko į Bostoną, kur Kultūros klube skaitys paskaitą.
- Gruodžio mėn. 14-15 dienomis bus laikomos pamaldos už Lietuvą.
- IŠVYKO DR. JONAS ŠEMOGAS

Montrealio lietuvių tarpe pagarsėjęs chirurgas dr. J. Šemogas persikėlė į Sudbury, Ont. Per 15 metų daktaras buvo čia išvystęs platą praktiką ir todėl jo steigus įvykimas montrealiečių lietuvių buvo sutiktas su didžiu apgailėstaviu.

Daktaro ir ponios Marytės pasiges taip pat ir visa lietuviškoji visuomenė, nes jie visad sielodavosi visais svarbiausiais lietuviškais reikalais. Linkime jiems geriausios kloties Sudburyje.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. Andre)
TEL. 522-7236.

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel. MU 1-2057

Dr. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja

1410 Guy Street I aukštas
11-12 kambarys,
Tel: 932-6662; namų 737-9681

Dr. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

TRADICINĖ LIETUVIŠKA
KALĖDŲ EGLUTĖ
Montrealio Meno Muziejuje (The Montreal Museum of Fine Arts, 1379 Sherbrooke St. West).

Neringos tunto skaučių kruopštumu (ir buvusių vyr. skaučių nuoširdžia tarka) padaryti šiaudiniai papuošalai, o Lietuvių Bendruomenės Montrealio apylinkės finansuoti, puoš lietuvišką eglutę meno muziejuje, kur nuo 13 iki 23 gruodžio įvyks kalėdinių papuošalų ir eglučių paroda, vadinama "Noël 68".

Gruodžio 22 d., sekmdienį, 2 val. 15 min. ir 3 val. 15 min. bus lietuvių programa, kurią išpildys lietuviškų instrumentų orkestras, vadovaujamas Zigmo Lapino.

Muziejus atdaras kasdien nuo 10 val. iki 5 val., o trečiadieniais iki 9 val. vakaro.

SKAUČIŲ KALĖDINĖ
SUEIGA IR KUČIOS

Įvyks Aušros Vartų parapijos salėje gruodžio 21 d. 6 val. vakaro.

Skautės renkasi tvarkingom uniformom 3 val. po pietų. Vienetai pasirūpina skanėstais ir savo stalo papuošimais, o kiekviena skautė atneša po 10 šiaudinių žaisliukų didžiajai eglutei papuošti ir simbolinę Kalėdų senelio dovanėlę.

VYSK. M. VALANČIAUS
"PALANGOS JUZĖ"
PLOKŠTELĖJE

Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos Montrealio Skyriaus "Krivulė" išleido ilgo grojimo (45 min.) Hi Fi plokštelę "Palangos Juzė". Šią vyks. Valančiaus apyskaitę vaidinimui pritaikė Aldona Liobytė ir pirmą kartą buvo vaidinta per Vilniaus radiją 1966 metais.

Vaidina profesionalai aktorai, režisiorius Vladas Jurkūnas. Juzės vaidmenį atlieka rašytojas - dramaturgas Kazys Saja.

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M. D., C. M., M. Sc., L. M. C. C., F. R. C. S. (c).

Chirurginė praktika

SEAFORTH MEDICAL BUILDING,

3551 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

KREIPTIS TELEFONU 931-3275.

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER
B. A., B. C. L.
Suite 205

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS,
B. A., B. C. L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

Kalba: Žemaičių autentiška tarmė!

Plokštelė RCA gamybos ir dailiai išleista: viršelis dail. O. Šablauskienės, įvadas M. Jonynienės (Montrealis), išsamus angliškas tekstas S. Maikaitytės (Bostonas).

Atkreipiame dėmesį, kad tai jau antra tautosakinio žanro plokštelė, paruošta ir išleista tų pačių žmonių. Pirmoji, "Lietuviškos Vestuvės" praeitą pavasarį, ne tik gerai buvo įvertinta mūsų spaudoje, bet leidėjų iniciatyva rado kelius į eilės universitetų bibliotekas, iš kur susilaukė gražių atsiliepimų, kaip vertingas įnašas liuanistikai.

"Lietuviškos Vestuvės" plokštelė jau įteikta Upsalos, Lundo, Stockholmo, Oslo, Helsinkio, Miuncheno, Glasgovo, Filadelfijos ir Harvardo universitetams. Yra ir daugiau universitetų Amerikoje ir Europoje, kurie turi liuanistikos ar baltistikos katedrą ar skyrių. Plokštelė bus visiems įteikta.

Kaip retas etnografinis vaidinimas "Lietuviškos Vestuvės" įdomios ir kai kuriems muziejams, kaip pav. Nordiska Museet Švedijoje, kuriame tur būt daugiau ne bet kur kitur sukaupia liuanistinės medžiagos.

Tikimės, kad "Palangos Juzė" turės tą patį pasisekimą tiek lietuvių, tiek besidominčių liuanistika svetimtaučių tarpe.

Plokštelė "Palangos Juzė" gaunama pas platintojus, arba galima užsisakyti paštu prisiunčiant \$ 5.55: "Krivulė", 5260, 10th Ave., Montreal 36, P. Q., Canada.

P. V. Zubas
Krivulės Reik. Ved.
555 Gerald St.
La Salle, Que.

DLK VYTAUTO KLUBAS
RUOŠIA NAUJŲJŲ METŲ
SUTIKIMĄ.

REIKALINGOS MOTERYS

namų ruošos darbams geroje šeimoje. Pastovus darbas. Geras atlyginimas su atskiru kambariu.

Pageidautinas nors šiek tiek anglų arba prancūzų kalbos mokėjimas. Teirautis: LAWRENCE SERVICES CO TEL. 482-5142.

Rūta - Marija Šemogaitė išteikėjo už dr. Ronald P. Peroff. Jaunoji pora persikėlė į Bermudą, kur daktaras tęsia specializavimąsi plastikinėje chirurgijoje. Rūta yra baigusi psichologijos mokslus ir aktyviai reikišėsi Montrealio lietuviško jaunimo gretose.

ATKELTA iš 5 psl.
KO SIEKIAMA...

laimė, kad ten veikia antireliginė propaganda. Atrodo, ypatingai kunigam, kad jei nebūtų tos propagandos, tai visi lietuviai šliaužiotų apie bažnyčią, bučiuotų kunigam rankas ir atiduotų jiems sunkiai uždirbtus skatikus.

Aš gyvenu Anglijoje, Swindono mieste. Šiame mieste yra daug bažnyčių, didelių ir mažų, ir visos tuščios, išskyrus vieną katalikų bažnyčią, kurią lanko ateiviai lenkai. Vienoje didelėje bažnyčioje įrengtas geležinkelio muziejus. Ir niekas tuo nesistebi, niekas nesijaudina ir triukšmo nekalia. Kodėl? Dėl to, kad čia nėra antireliginės propagandos.

Nori tikėti, nori netikėti, tavo asmeniškias dalykas. Kodėl Anglijos gyventojai nelanko bažnyčių? Dėl to, kad jie pasiekė tokio civilizacijos lygio, kuriame

religinis bizūnas jau nebereikalingas. Jie žino savo tautines, valstybines ir socialines pareigas be kunigų nurodymų ir grasinimų (neklusys, sielą praras!). Tik keturi procentai Anglijos gyventojų lanko bažnyčias, o Londono nėra ir to. Nežiūrint to, Anglija yra vienintelis kraštas pasaulyje, kuriam yra mažiausiai komunistų. Komunistai dar neturi parlamente nė vieno atstovo.

Kad Lietuvai rusifikacijos pavojus yra didelis, mums visiems yra žinoma.

EDCO
Construction Co.
Ltd.

- Įvairių namų pardavimai ir išnuomavimai La Salleje (5%, 4%, 3% kambarius)
- Su apšildymu bendru ir atskirai.
- Su virtuvės pečiūm, šaldytuvu ir be jų.
- Žemos kainos ir maži įmokėjimai.

Skambinti 366-6237
W. L. apenat.

VESTUVINIŲ SUKNIŲ
PASIŪLYMAS

Puošnios ir įvairaus dydžio vestuvinės suknišios žemiau išpardavimo kainos. Darykite užsakymus sau ir giminėms į Lietuvą.

Br. Kirstukas, tel. 769-2941
239-4 Ave., Verdun, Mil. P. Q.

Adresas: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que., tel. 766-5827

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

DEPOZITUS 5.0%
ŠERUS (numatyta) 5.5%
TERM. IND. 1 metams 6.0%
TERM. IND. 2 " 6.5%

Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 žerų sumos.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmdieniais nuo 10:30 iki 12:30. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius, Vakaraus - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakaraus - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsejo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

A. J. Norkeliūnas

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35th Avenue, Rosemount, (kamp. St. Zotiue)

Montreal.

Telefonas RA. 7-3120

TORONTO

GIMTADIENIO PAMINEJIMAS

Lapkričio 30 d. Priskelimo parap. patalpose įvyko Anglės Šmigelskienės 70-to gimtadienio proga jos dukrų Loretos ir Reginos suruoštos šau-nios vaišės, kuriose dalyvavo apie šimtą svečių.

Prie skoningai paruoštų stalų ir trumpos maldos, T. Benediktas OFM. perskaitė, solenizantei atsiųstą Šv. Tėvo, palaiminimą. Vaišėms vadovavo nepamainomas J. R. Simanavičius. Jis perskaitė negalėjusių atvykti iš tolimesnių vietovių (ir pora iš Lietuvos) solenizantei atsiųstus sveikinimus. Žodžiu sveikino ke-

letas vaišių dalyvių, pasigerėdami pp. Šmigelskių šeimos dideliu nuoširdumu. Prisiminta, kad praisidėjus imigracijai, jų namai Toronte buvo lyg ir laikina prieglauda atvykstantiems iš Europos lietuviams.

Anglė ir Alfonsas Šmigelskiai yra taip pat pokariniai imigrantai ir savo dideliu triūsu, pasiryžimu bei sumanumu, yra gražiai įsikūrę ir turi vertų nuosavybių miestė bei provincijoje. Jie yra ir visų lietuviškų reikalų stambūs rėmėjai.

Ilgiausių ir sveikatingiausių metų sukaityvinkinei! S. B.

ma, bet nežinoma, ar atkaklus lietuvis palūs. Gal mes čia laisvuosiuose vakaruose greičiau nutautėsime. Dėl to mums priderėtų "pranašauti", kad lietuvis niekuomet nepaluš. Šitokiu būdu mes daugiau atsiektume. Kaip jau minėjau, ateis toks momentas (istoriniai faktai kartojasi), kuomet rusai iš Lietuvos pasitrauks, savaime aišku, ne

savo noru. Tiems, kurie netiki, kad toks momentas ateis (pesimistams), galima tiek pasakyti: jei toks momentas neateis, tai ne tik lietuviai, bet ir visas pasaulis mokysis rusų kalbos. Swindon, Hilts, D. Britanija.

NL SPAUDOS BALIUS bus 1969 m. vasario 15 d.

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartojo 16 savaičių pusę metų vienus metus
Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, gražina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 uncijų bonka - \$5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:
P. Januška, 2498 Daugall Ave. Windsor 12, Ont.

10% speciali nuolaida iki 1969 m. vasario 28 d. tiems, kurie atsineš šį skelbimą.

HIGHLAND AUTO BODY

CALEX GAS BAR

D I R B T U V Ė --- G A R A Ž A S

Atliekami įvairūs automobilių taisymo ir dažymo darbai:

Infra red & Vinyl Tops painting

Gazolinas, Alyva ir kiti patarnavimai

Padangos žemiausiomis kainomis

ir baterijos.

Lietuviams nuolaida.

611b Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

ŠEŠTADIENIS PER CFMB STOTI

BANGA 1410, 10:00 VALANDA VAKARO

Programos vedėjas L. Stankevičius
TEL. 669-8834.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

3907 ROSEMONT BLVD.

Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
Skr.: M. Arlauskaitė tel. 722-3986.
S-tos "Lite" nr. 752D

Galima užsisakyti švenčių stalų išskirtinai ir puikiai dekoruotą kumpį.

ADAM'S

LaSalle Restaurant

15-je metų pagarsėjęs "smoke meat"

gaminio patiekalu.

Juozas Stankaitis Leonas Gureckas
7633 LaSalle Blvd. ir 4 Ave. kampas, LaSalleje.

TELEFONAS

366-0754

Bouffard Auto Body

6636 Clark St. Montreal

(prie St. Zotiue)

TEL: 277-5059, 277-5323

Sav. J. Adomonis - Adams

Namų tel. 747-9000

ATLIEKAME DARBUS:

Electric Welding

Body Work

Painting

Mechanic

Electric

ir kitus

Steering Service

Wheel Aligning

Tune-up

Clutch-Brakes

AR ZINOMA, KAD
"NEPRIKLAUSOMOS
LIETUVOS" SPAUSTUVE
spausdina bilietus, pakvietimus, vizitines ir padėkos korteles, įvairius blankus, receptams lapelius, vedybinius pakvietimus, mirties atveju užuorautos laiškus, visokių "statemen-tus", vokus su adresais, laiškaščius.

Adresas: 7722 George Street,
LaSalle, Montreal, P. Q.
Canada.